

DRAUGAS

PERIODICALS
August 3,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS – FRIDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 3, 2001

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 08/02/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 150
Kaina 50 c.

Seimas atvėrė kelią „Williams” ir „Jukos” sandoriui

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Seimas priėmė vyriausybės pateiktas „Mažeikių naftos” privatizavimo įstatymo pataisas ir taip atvėrė kelią susitarimui tarp JAV bendrovės „Williams International” ir Rusijos bendrovės „Jukos” įgyvendinti.

Už šį įstatymą balsavo 97 Seimo nariai, 9 susilaikė, balsavusiųjų prieš nebuvo.

Kiek vėliau Seimas taip pat priėmė Mokesčių administravimo įstatymo pataisą, kuri numato, kad įmonės, iki 2000 metų sausio 1 dienos su vyriausybe sudariusios investicijų sutartis ir išpareigojimus Lietuvoje investuoti ne mažiau kaip 200 mln. litų, 10 metų nebus didinami tiesioginių mokesčių tarifai. Pastaroji nuostata taikoma šiuo metu „Mažeikių naftos” įmonė valdanti „Williams International”, investicijų sutartį su vyriausybe pasirašiusiai 1999 metų spalio pabaigoje.

Pagal „Williams” ir „Jukos” susitarimą pastarajai bendrovei turėtų būti sudaryta galimybė įsigyti 26,85 proc. „Mažeikių naftos” akcijų, už kurias ji žada sumokėti 300 mln. litų bei dar tiek pat paskolinti. Savo ruožtu Rusijos įmonė užtikrintų ilgalaikį žaliavos tiekimą „Mažeikių naftai”.

Pataisytas įstatymas dėl „Mažeikių naftos” privatizavimo numato galimybę „Jukos” įsigyti daugiau kaip 24 proc. Lietuvos naftos įmonės akcijų bei leidžia visus sprendimus

dėl „Mažeikių naftos” įstatinio kapitalo sumažinimo bei naujų akcijų emisijų priimti viename šios įmonės akcininkų susirinkime.

Sandorį JAV ir Rusijos bendrovės „Williams International” rugpjūčio 15 dienos.

Opozicinių Seimo Liberalų bei Tėvynės sąjungos (konservatorių) frakcijų atstovai sveikino naująją parlamentą daugumą atvėrus kelią įgyvendinti sandorį dėl žaliavos tiekimo „Mažeikių naftai”. „Jeigu grįžtama nuo „Lukoilinės” prie valstybinės pozicijos, tai — gerai. Pasidžiaukime ir pasveikinkime vieni kitus”, — sakė konservatorius Vytautas Landsbergis. Jam pritarė ir liberalas A. Medalinskas, kartu išvėlgęs naujosios daugumos blaškymąsi.

Tačiau kai kurie už įstatymo pataisas balsavę socialdemokratai nesivertė pareikšti savo neigiamos nuomonės apie „Mažeikių naftos” privatizavimą. „Aš už „Williams” ir tiesiog žaviuosi jų gabumais apmąsti broliui lietuviui”, — sakė socialdemokratas Vytautas Einoris, tačiau pats pareiškė balsuojąs už „Mažeikių naftos” privatizavimo įstatymo pataisą. „Esame įkaitai pastatyti prieš faktą ir neturime kito pasirinkimo, tikrai balsuoti už. O iš esmės tai, kas susiję su „Mažeikių nafta”, matyt jėis ir pasaulinius vadovėlius, kaip nereikia privatizuoti”, — sakė kitas SDKF narys Vasilijus Popovas.

Už iškirstas pušis — simbolinė bauda

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Druskininkų savivaldybė, miško parke iškirstusią pušyną, kad toje vietoje būtų galima būtų pastatyti „Statoil” degalinę, aplinkos ministras Arūnas Kundrotas nubaus 15.000 litų bauda. „Žinoma, tai — menka bauda, palyginti su žala, kuri padaryta Druskininkų gamtai, be to, nukentės miesto žmonės, nes ji gali būti sumokėta iš miesto biudžeto”, sakė aplinkos ministras.

Savivaldybė buvo išpareigojusi suteikti bendrovei „Lietuva Statoil” 4.000 kvadratinų metrų žemės sklypą degalinei statyti, nors ši žemė savivaldybės nepriklausė. Bandydama perimti šią žemę, kad galėtų įkurti medžių ir statyti degalinę, Druskininkų valdžia teigė, kad šioje vietoje miško nėra. Todėl vyriausybė šį plotą Druskininkų savivaldybei perdėjo be pasipriešinimo.

Pasak „Lietuvos ryto”, teikimą skirti šį sklypą savivaldybei vyriausybės posėdyje pateikė pats tuometinis aplinkos ministras liberalas Henrikas Žukauskas, kuris žinojo, jog pušys toje vietoje tikrai auga. Apie tai žinojo ir aplinkos viceministras Eugenijus Palavinskas, kuris prieš pakiriant jį į šį postą dirbo Druskininkų miesto vyriausiojo architektu.

Aplinkos ministerijos komisija nustatė ir daugiau pažeidimų — medžiai miško parke buvo iškirsti be būtino tokio atveju Druskininkų urėdijos išduodamo miško kirtimo biuleto. Leidimą kirsti pušis ben-

drovei „Lietuva Statoil” išdavė savivaldybė, nors tokios teisės ji neturi.

Kadangi mišką mieste kirsti draudžia Miškų įstatymas, Druskininkų savivaldybė prieš tai susitarė su Alytaus apskritys viršininku Raimundu Markausku, jog šis pakeis šio miško parko statusą — pasikeis ji komercinės paskirties žeme. R. Markauskas tai ir padarė. Jis pažeidė tikslines žemės naudojimo paskirties nustatymų priėmimo tvarką.

Aplinkos ministras A. Kundrotas siūle iškirstą miško sklypą atimti iš savivaldybės, bet vyriausybė nusprendė, jog atimti žemę iš savininko gali tik teismas.

Speciali komisija pasiūle vyriausybei pripažinti netekusiu galios nutarimą, pagal kurį Druskininkų savivaldybės žinion perduotas žemės sklypas, kuriame, ruošiantis statyti degalinę, iškirstas miško plotas.

Prezidentas Valdas Adamkus dėl šio pušyno iškirtimo kreipėsi į Generalinę prokuratūrą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą, prašydamas teisiškai įvertinti kiekvieno pareigūno asmeninius veiksmus dėl aplinkosaugos reikalavimų pažeidimo Druskininkuose ir išsiaiškinti konkrečius asmenis, dėl kurių veiksmų buvo suklaidinta vyriausybė.

* **Daugiau kaip pusė** visų šalyje veikiančių bankų jau turi įdiegti internetines bankininkystės sistemas, o internetinės bankininkystės vartotojų skaičius šalyje, bankų duomenimis, per pusmetį išaugo daugiau nei dvigubai. (KD, Elta)

Siūlomas privaromo mokslo už studijas ir kreditavimo tvarkos modelis, prezidento Valdo Adamkaus nuomone, dar turi spragų, kurias iki Seimo rudens sesijos Aukštojo mokslo įstatymo rengėjai kartu su suinteresuotomis grupėmis turėtų išaiškinti. Naująją mokslo ir studijų įstatymo redakciją šalies vadovas (antras iš kairės) aptarė su švietimo ir mokslo ministru Algirdu Monkevičiumi (antras iš dešinės), Lietuvos studentų atstovybių prezidentu Audriumi Bendinsku ir Lietuvos studentų sąjungos prezidente Diana Skučaite.

Gedimino Žilinsko nuotr.

* **„Realu, kad Baltijos valstybės** netrukus įstos į NATO. To labai nori amerikiečiai. Kuo labiau jūs skysis ir priešinaitės, tuo labiau dešinėsios jėgos Amerikoje reikalauts šio žingsnio. Bent todėl, kad įrodyti, jog Rusija negali to sustabdyti”, — interviu laikraščio „Moskovskij komsomolec” teigė Charles Grant, Didžiojoje Britanijoje įsteigto Europos reformų centro direktorius. „Tačiau mano asmeninė nuomone, mums nereikėtų skubėti priimti Baltijos valstybių į NATO”, — pažymėjo žinovas. Jo teigimu, Baltijos valstybių saugumui ir klestėjimui užtikrinti visiškai pakanka narystės Europos Sąjungoje. Pareigūnas siūlo atidėti jų įstojimą į Šiaurės Atlanto sąjungą bent penkeriems metams. „Aš padaryčiau tai todėl, kad daugelis žmonių Rusijoje vis dar laiko NATO priešiška organizacija”, — pabrėžė C. Grant. (BNS)

* **Klaipėdoje vykdamas Akmenos-Danės upių užterštumo** mažinimo veiksmų programą, pradėtas naujas Danės upės valymo etapas, kurio metu bus mechanškai valoma užteršta Klaipėdos upės atkarpa, esanti ties įmonėmis „Autobusų parkas”, „Sirijus” bei „Klaipėdos mediena”. Iš upės dugno bus iškeltos dengtų pastatų valtis laikyti liekanos, kurios pūdomos teršia upę ir aplinką. Narai ketina apžiūrėti visą Danės upės dugną nuo tilto ties Liepų gatve iki Biržos tilto miesto centre ir ištraukti stambias atliekas. Danės upės valymui šiemet skirta 25 tūkst. litų. Šiuo projektu siekiama pagerinti upės vandens kokybę, sutvarkyti upės pakrantes. (BNS)

* **Lentvario Motiejaus Šimelio** vidurinės mokyklos moksleivių grupė gavo laukiamą pažymėjimą ir įgijo žinių, kurios gali būti pritaikomos ir namuose, kasdieniniame gyvenime. Pažymėjimas pravers stojant į aukštąsias ar aukštesnias medicinos mokyklas. Slaugos teorijos ir praktikos kursą per penkisdešimt merginų ir vienas vaikinų iš Lentvario pagal profiluotą mokymo programą pradėjo Vilniaus Sapiegos ligoninėje. Kitos ligoninės, kaip rašo savaitraštis „Lietuvos sveikata”, įsileisti moksleivius ir suteikti jiems žinių apie ligonių slaugą atsiskaitė. Sutartis tarp Lentvario M. Šimelio vidurinės mokyklos ir Vilniaus Sapiegos ligoninės dėl profiluoto moksleivių mokymo pasirašyta prieš trejus metus. (Elta)

* **Kaune įvyko** tradicinės Lietuvos religinės bendrijos — Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Sinodas. Priešsinodinėse sesijose ir Sinodo darbe dalyvavo dvasininkai, kuratoriai, parapijų delegatai, svečiai iš Lietuvos ir užsienio. Sinodo metu buvo išklausyta kolegijos prezidento Rimanto Jankūno ataskaita, kuratoriai, parapijų delegatų bei svečių pranešimai, taip pat išrinkta nauja kolegija — prezidentu tapo kuratorius Konstantas Reinatas (Kaunas), kolegijos sekretore — dr. Janina Vaičiulienė (Kaunas), viceprezidentu — kunigas Algimantas Kvedaravičius (Vilnius — Pabiržė). Sinodas, aukščiausia Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios valdymo institucija, pirma kartą buvo sušauktas Vilniuje 1547 metais. Dabar, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, Sinodai šaukiami kiekvienais metais skirtingose parapijose. (Elta)

* **Neseniai įkurta** ir iki šiol visuomeniniame gyvenime nepasireiškusi tautinės pakraipos visuomeninė organizacija „Lietuvos atgimimas” išplatino pareiškimą, kuriame reikalauja sustabdyti Konstitucijos pataisų svarstymo procesą, užbaigti žemės reformą, o dėl įstojimo į NATO ir Europos Sąjungą spręsti referendumuose. (BNS)

* **Pernai dėl žaibų iškrovų** Lietuvoje kilo 58 gaisrai, padarę beveik 224 tūkst. Lt. nuostolio. Šiemet vien liepą dėl minėtos priežasties kilo 78 gaisrai, o per visus 7 mėnesius — 116. (KD, Elta)

* **Palangoje vykusiame** Lietuvos premjero Algirdo Brazauskos susitikime su Lenkijos ministru pirmininku Jerzy Buzek nutarta iki rugpjūčio išspręsti kelerius metus trigusią Lietuvos lenkų pavarčių rašymo originalo kalba problemą. Lenkijos premjero teigimu, iki rugpjūčio 15 dienos susitikusios abiejų šalių derybininkų grupės baigs derinti sutarties punktus ir rugpjūčio 5 dieną Varšuvoje bus pasirašyta sutartis dėl lenkiškų vardų ir pavardžių rašymo originalo kalba. Pagal dabar galiojantį tvarką dokumentuose Lietuvos piliečių lenkų vardai ir pavardės transkribuojamos lietuviškai. (BNS)

* **Brangios kelionės** keltais per Kuršių marias atšaukė dalį žmonių nuo poilsio Neringoje. Neringos gyventojai veltui vyli, kad nuo šio vasaros sezono kelionė keltais per Kuršių marias bus nemokama. (LR, Elta)

Vyskupų laiškas tikintiesiems

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (Elta) — Vyskupas Motiejus Valantius — tai Dievo Apvaizdos dovana mūsų kraštui — devynioliktojo amžiaus ir vėlesnių laikų Lietuvai, — teigia Lietuvos ganytojai. Jų laiškas tikintiesiems parašytas vyskupo Motiejaus Valantiaus gimimo 200 metų jubiliejaus proga. 2001-ieji yra paskelbti vyskupo M. Valantiaus metais.

Vyskupo Motiejaus Valantiaus tarnystė, rašo Lietuvos vyskupai, tokia įvairialypė ir įvairiaspalvė, kad šiandien mes dar nepajėgiame apimti jo asmenybės visumos. Įvairiose srityse jo nuveikti darbai mus stebina ir skatina eiti jo pamiunt keliu.

Vyskupas M. Valantius silpnaisiais, tai yra liaudies žmonių, jų dvasiniais poreikiais rūpinosi ne mažiau negu galinčiais. Jo meilė vienodai apėmė visus gnanamuosius, nepaisant kalbos ar tautybės, — ne tik lietuvių, žemaičių, bet ir Kuršo latvių, latgalius, lenkišką kalbančius Lietuvos bajorus.

Daug vyskupas M. Valantius nuveikė liaudies blaivinimo baruose. Tokių pat rezultatų, rašoma Vyskupų laiške, reikalaujama ir iš šių dienų Bažnyčios vadovų, deja, neretai kartu griunant jų vadovų autoritetą, net kai kuriuos iš jų niekinant. Reikalaujama sėkmės kovoje tik su alkoholizmu ar rūkymu, nematant labai pavojingų ir fundamentalių šių blogybių šaltinių — persisotinimo surogata masine kultūra, žavėjimosi tik materialine laimės vija, religinio tikėjimo išblėsimu. Vyskupo M. Valantiaus žodis buvo toks rezultatyvus visų pirma dėl to, kad liaudis buvo tikinti.

Ir šių dienų visuomenės sąmonės blaivumo lygis tiesiogiai priklauso nuo tos visuomenės tikėjimo Kristumi, Evangelija.

Te vyskupo Motiejaus Valantiaus minėjimai padeda mums augti, tesustiprina šviesesnės ateities viltį mūsų širdyse ir sielose, baigia savo laišką tikintiesiems Lietuvos vyskupai.

* **Baigėsi** Lietuvos muzikų rėmimo fondo ir Druskininkų savivaldybės surengtas šeštasis smuiko muzikos festivalis „Druskininkų vasara 2001”, kurio metu šešiolikos koncertų iš viso klausėsi per 3.000 druskininkiečių ir kurorto svečių. Festivalio rengėjai globojo 53 jaunuosius muzikantus bei pedagogus, kurie nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro Druskininkų M. K. Čiurlionio muzikos mokykloje sėmėsi muzikavimo paslapčių. Šiemet pagrindinei smuikininkų meistriskum mokyklai vadovavo žymi smuikininkė, Drezdeno filharmonijos simfoninio orkestro koncertmeisterė Dalia Stulgytė-Schmalenberg. (Elta)

* **Keliuose Lietuvos miestuose** lankėsi neįprasta delegacija — apie 250 žydų ortodoksų rabinų ir kitų šios religinės bendruomenės autoritetų. Pilgriminės kelionės dalyviai meldėsi prie Gaono kapo Vilniuje, Kaune esančiose žydų kapinėse bei Sinagogoje, apžiūrėjo buvusią Šlodobkės ješivą, Žemaitijoje apilankė rabinų kapus. (LR, Elta)

* **Kelios dešimtys** Marijampolės beglobių vaikų vakar jau negavo pietų miesto „Caritas” organizacijos valgykloje. Valgykla uždaryta remontuoti ir neaišku, kada vėl pradės veikti. (LR, Elta)

* **Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių)** prezidentas kreipėsi į šalies Prezidentą, atsakingą už teisėjų korpuso sudėtį, prašydamas iširti situaciją, susijusią su policijos sulaikytų narkomafijos atstovų paleidimu į laisvę, ir apsvarstyti, ar teisėjai, nusprendę nepratesti kardomojo suėmimo, tinka užimamoms pareigoms. Pagal spaudos pranešimus Kauno apygardos teismas paleido į laisvę itin garsios amfetamino gamintojų ir platintojų bylos svarbiausius tris kaltinamuosius. Iš ankščiau paleistų tos grupės dalyvių du jau pasislėpė. Panašiai ankščiau atsisiko Vilniaus apygardos teisme — narkotikų platintojai paleisti iki teismo veikti savo nuožiūra. „Jei spaudos informacija teisinga, toks teisėjų pozicijų ir kovos su narkomafijos problema yra skandalingas iššūkis valstybės deklaruojamiems principams ir pasantoms”, — rašoma Tėvynės sąjungos prezidento pareiškime, kurį pasirašė partijos pirmininkas Vytautas Landsbergis. (Elta)

Aptartos sveikatos apsaugos problemos

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus su sveikatos apsaugos ministru Romualdu Dobrovolskiu aptarė aktualiausias sveikatos apsaugos sistemos problemas — ligonių kasų darbo, kompensuojamų vaistų sąrašų tvarkos, tuberkuliozės bei onkologinių ligų gydymo klausimus, ligoninių pertvarkymą ir finansavimą.

Pasak ministro, Lietuvoje reikia mažinti ligoninių lovų skaičių, nes jų šalyje yra per daug.

R. Dobrovolskis teigė, kad šiuo metu medikai svarsto du projektus, kuriuose sprendžiama, kokios ligoninės gali išsilaikyti. „Siūlome orientacinį rodiklį, kad ligoninėse turi būti ne mažiau kaip 190 lovų, tada ligoninė ekonomiskai gali išsilaikyti”, — sakė R. Dobrovolskis.

Kalbėdamas apie kompensuojamus vaistus, R. Dobrovolskis pažymėjo, kad reikia peržiūrėti jų sąrašą, siekiant, jog nebūtų kompensuojami ne pirmo būtinumo vaistai, o kompensuoti daugiau būtinų vaistų.

Ministro nuomone, reikia keisti ligonių kasų paslaugų įkainius, kad jie būtų kiek galima realesni, paslauga atitiktų kainą, o taip pat reikėtų išskirti aktualiausias ir brangiausio gydymo reikalaujančias ligas, buhalteriskai apskaituoti, kiek kurios ligos gydymas kainuoja, nes šiuo metu įkainiai yra neatitinkantys realybės. R. Dobrovolskis taip pat paprieštaraavo nuomonei, kad Lietuvoje yra per daug gydytojų.

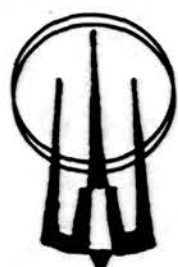
KALENDORIUS

Rugpjūčio 3 d.: Augustė, Lengvinė, Lidija, Manigirdas, Nikodemas, Steponas.

Rugpjūčio 4 d.: Sv. Jonas Vianėny, Domantas, Domininkas, Gerimantas, Irta, Milgode, Nemunė.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

DEŠIMTMETIS NUO PIRMŲJŲ PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ LIETUVOJE

Lygiai prieš dešimt metų — 1991 liepos 27 — rugpjūčio 4 Lietuvoje vyko Kėtvirtosios iš eilės, bet pirmosios tėvynėje — Lietuvoje, Pasaulio Lietuvių sporto žaidynės, kuriose dalyvavo arti 600 sportininkų iš užsienio, daugiausia iš JAV. Tuo metu dar reikėjo skristi per Maskvą ir iš Maskvos buvo nusamdytas specialus lėktuvas (daugiau negu 100 vietų), kuris skraidino į tėvynę vykstančius Čikagos lietuvių sportininkus bei palydovus.

Šiose žaidynėse dalyvavo ne vien pavieniai sportininkai, bet ir lietuvių komandos iš Čikagos, kitų lietuviškų telikinių Šiaurės Amerikoje. Dalyvavo abiejų Čikagos „Lituanian“ futbolo bei krepšinio ekipos, kurios rungtis su Lietuvos, Australijos, Kanados ir kitų tolimųjų valstybių lietuvių sportininkais. Tai iš tiesų, buvo tikrai nuostabi ne vien sporto, bet ir Pasaulio lietuvių jaunimo manifestacija.

Gaila, kad šios žaidynės jau 1995 ir 1998-aisiais metais susilaukdavo vis mažesnio susidomėjimo ir daugiau jų tėvynėje nuspūsta nebe rengti, nes nei užsienio lietuvių sportininkams Lietuva, nei Lietuvoje gyvenantiems sportininkams užsienio svečiai pasidarė lyg ir nusibodęs ir nelabai įdomus reiškinys.

1991-ųjų metų žaidynės yra atmintinos ne vien dėl gražių bei įdomių sportinių momentų. Jų metu — liepos 31-ąją dieną įvyko taip ir neišaiškintos žaidynės Medininkų kontrolės poste ir čia žuvo net 7 jauni Lietuvos vyrai. Žaidynės buvo laikinai pertrauktos, o viena diena — rugpjūčio 3-ji buvo paskelbta nušudytų vyrų laidotuviams, kurios sutraukė gal pusę milijono žmonių iš visos Lietuvos ir užsienio. Laidotuvių procesijoje žygiavo ir šimtai lietuvių sportininkų iš viso pasaulio, daugiausia iš JAV. Lietuvių delegacijos vadovu tada buvo dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, kuris per laidotuves Antakalnio kapinėse kalbėjo Amerikos lietuvių vardu. Panašius pareiškimus jis padarė ir per Lietuvos radiją bei televiziją.

Šios žaidynės buvo tikrai įspūdingos, ne vien dėl sportinių momentų. Rengėjai ir Lietuvos žmonės rodė didžiulį dėmesį tautiečiams iš užsienio: stengėsi jiems kuo geriau parodyti, kaip gyventi Lietuvoje, irgi ne vien rungtyniavo stadionuose ar aikštėse, bet norėjo ir kiek galima geriau pažinti tėvynę bei savo tautiečius. Atrodė, kad panašūs vaizdai tęsis metus metus, tačiau nebuvo...

Atmintin labai įstrigo žaidynių uždarymo iškilmės Kalnų parke 1991 m. rugpjūčio 4 d. Čia pradžioje tylos minūtė buvo pagerbti Medininkų pasienio poste žuvusieji policininkai ir muitininkai. Buvo perskaitytas pareiškimas (o jį pasirašė daugelis sportininkų), kuriame buvo reikalaujama surasti ir nu-

teisti žudikus (tačiau tai, kaip žinome, iki šios dienos dar nėra padaryta).

Todėl šią žaidynių uždarymo šventę, kuri buvo skirta tik džiaugsmui bei pasilinksminimui, lydėjo liūdesio šešėlis, nes prieš porą dienų netoli nuo Kalnų parko esančiose Antakalnio kapinėse gulė septyni jauni Lietuvos vyrai.

Šioje uždarymo šventėje kalbėjo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Vytautas Landsbergis, kuris akcentavo — „Tegul šis vakaras — draugystės, darnos, solidarumo vakaras — būna ištikimybės, pasidėjimo Lietuvai vakaras“.

Žaidynių uždarymo metu kalbėjo ir Lietuvos ministro pirmininko pavaduotojas Zigmas Vaišvila. Žaidynių organizacinio komiteto pirm. Romualdas Ozolas paskelbė, kad IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės uždarytos. Du kart olimpinė čempionė Angelė Rupšienė nuleido žaidynių vėliavą, buvo užgesinta ugnis aukure.

Kaip prisimename — 1995-aisiais Lietuvoje vyko penktąjį panaši sporto šventė (ji taip pat dar buvo gana gausi ir įdomi), 1998-aisiais surengta šeštoji, kartu su II Lietuvos Tautine olimpiada. Šis renginys buvo pats kukliausias.

Edvardas Šulaitis

NETIKĖTA PERGALĖ

Liepos 29 d. Kolumbijos sostinėje Bogotoje įvyko šių metų Lotynų Amerikos futbolo taurės finalas, kuriame susitiko vietiniai — kolumbiečiai su Meksikos rinktinė. Šiose įdomiose runtytynėse Kolumbijai įveikė Meksiką 1-0 ir pirmą kartą šios taurės varžybose tapo čempionais. Todėl netenka aiškinti, jog publikos šauksmai ir džiūgavimai buvo nuostabi, nes mažai kas tikėjosi tokio laimėjimo.

Televizijos ekranuose buvo galima matyti ir Bogotos miesto merą lietuvių Antaną Mockų, kuris irgi reikšė pasitenkinimą pergale. Jis vilkėjo geltonos spalvos Kolumbijos rinktinės marškinėlius su aiškiai ant nugaros užrašytu vardu ir pavarde — Antanas Mockus.

Š.

APIE BŪSIMĄ FUTBOLŲ TURNYRĄ ČIKAGOJE

Kaip jau buvo pranešta — rugpjūčio 12 d. (sekmadienį) nuo 12 valandos aikštėje prie PL centro Lemonte vyks varsinis „Lituanicos“ futbolo klubo turnyras, o netoliese esančiame sode bus ir gegužinė — pasilinksminimas.

Šį kartą komandų ne tiek daug — trys bus patį rengėjų: vyrų, rezervinė ir veteranų. Ketvirtąjį — tai stipri čekų „Spartos“ vienuolė.

Nepraleiskime progos pamatyti mūsų vyrų pasirodymus, o taip pat kartu malonios galimybės pabuvoti gamtoje kartu su sporto mėgėjais!

E.Š.

ŠALFAS-gos jubiliejinės žaidynės, Toronte vykusios š.m. liepos 5 ir 6 d., lauko teniso turnyre vyrų dvejetainiai. Iš k. pirmą vietą laimėjo Alfonsas Budininkas ir Jurgis Vodopalis ir antros vietos laimėtojai Eugenius Kriščiūnas ir Algimantas Veliūna.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

BALTIEČIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

2001 m. Š. Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės vyks šeštadienį, rugpjūčio 25 ir 26 d., Wickertree Tennis Club, 5760 Maple Canyon Dr., Columbus Ohio Tel. 614-882-5724. Vykdo latviai.

Programa: Vienetai — vyrų (neriboto amžiaus), moterų (neriboto amžiaus), vyrų senjorų ir jaunių. Dvejetainiai — vyrų, moterų, mišrus ir vyrų senjorų. Vyrų senjorų ir jaunių klasių skaičius ir amžius bus nustatytas paaiškęs dalyvių skaičiui bei amžiui.

Dalyvauti kviečiami visi estų, latvių ir lietuvių kilmės žaidėjai. Dalyvių skaičius neparibotas visose runtytynėse. Kiekvienam žaidėjui leidžiama dalyvauti ne daugiau kaip 3-se runtytynėse.

Dalyvių registracija: baigiasi rugpjūčio 23 d., 12 val. p. p. (gauta paštu, faksu ar telefonu). Žaidimai prasideda rugpj. 25 d., 9 val. ryto.

Išankstinė registracija atliekama ir informacija gaunama pas turnyro vadovą, šiuo adresu: Arturs Zageris. P. O. Box 21874. Columbus. Ohio 43221. Tel. 614-459-5200, Ext. 233. Faksas 614-459-1151.

Lietuvių dalyvavimą koordinuoja ŠALFAS-gos lauko teniso vadovas Eugenius Kriščiūnas, 105 Annndale Drive, Willowdale, Ontario, Canada M2N 2X3 Tel. 416-225-4385 e-paštas: dkrik3@home.com

RUNGTYNES LAIMĖJO LIETUVOS DIPLOMATAI

Lietuvos Seimo pirmininkui Artūrai Paulauskui lankantis JAV-se, š.m. liepos 24 d. vyko LR ambasados JAV kolektyvo krepšinio rungtynės su JAV Kongreso ir administracijos atstovais. Rungtynėse dalyvavo ir vos kelionės drabužius sportiniais pakeisti spėjus Seimo pirmininkas. JAV Kongreso Kestutis Jankauskas, Tadas Ignatavičius ir keli JAV studijuojantys Lietuvos jaunuoliai. Rungtynių sumanytojas Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas rungtynėse dalyvavo stebėtoju. Į rungtynes jis atvyko pasiremdamas ramentu dėl paskutinėje treniruotėje, vykusiame ant ambasados kieme esančio asfalto, patemptų pėdų raiščių. Į rungtynes buvo atvykęs ir ilgametis Lietuvos Seimo narys Emanuelis Zingeris, bet jam šį kartą neteko pasirodyti aikštėje. Rungtynės 69:40 laimėjo lietuviai. Artūras Paulauskas prie pergalės prisidėjo septyniais taškais — vienu tritaškiu ir dviem dvitaškiais.

Starto mokestis suaugusiems 50 dol. asmeniui, nepaisant rungtynių skaičiaus. Jauniams (jaunesni negu 79 m.) — 25 dol. Čekis rašomas: Arturs Zageris.

Nakvynės nebrangiomis kainomis yra pasirenkamas tarp 5 viešbučių, netoli teniso

patalpų. Taip pat, pereitų metų turnyro AmeriSuites viešbutis.

Varžybos vyks privačiame klube su 8 vidaus aikštėmis. Žaidimo sąlygos labai geros. Klubas rezervuotas abi dienas baltiečių turnyrai. Lietuviai tenisininkai kviečiami gausiai dalyvauti!

ŠALFAS Lauko teniso komitetas

ŠALFAS-gos jubiliejinės žaidynės, Toronte vykusios š.m. liepos 5 ir 6 d., teniso turnyre jaunių klase laimėtojai. Iš k. — antrą vietą laimėjęs Simas Kriščiūnas ir pirmą vietą bei pralaimėjimų laimėjęs Rokas Zdanavičius iš Lietuvos.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

PEKINAS PASKELBTAS 2008 METŲ OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ SOSTINE

112-ojoje Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) sesijoje, prasidėjusioje Maskvoje liepos 12 dieną, penktadienį, liepos 13 d., Pekinas paskelbtas 2008 metų olimpinio žaidynių sostine.

Balsavimo rezultatus 18 val. 10 min. Maskvos (16 val. 10 min. Lietuvos) laiku paskelbė TOK prezidentas Juan Antonio Samaranch.

Dėl teisės tapti 2008 metų vasaros olimpinio žaidynių sostine varžėsi penki miestai — Osaka (Japonija), Paryžius (Prancūzija), Torontas (Kanada), Pekinas (Kinija) ir Stambulas (Turkija).

Antrajame balsavimo rate Pekinas surinko 56 balsus (daugiau nei pusę visų balsavusiųjų), Torontas — 22, Paryžius — 18, Stambulas — 9. Mažiausiai balsų per pirmąjį balsavimo ratą surinkusi Osaka antrajame rate nedalyvavo.

Pirmajame rate, kuris neįskaito nugalėtojo, Pekinas gavo 44 balsus, Torontas — 20, Stambulas — 17, Paryžius — 15, Osaka — 6.

Pagrindiniai olimpinio žaidynių sostinės išrinkimo reikalavimai buvo politinis ir ekonominis stabilumas šalyje, atitinkama infrastruktūra ir, žinoma, pakankamas finansavimas.

Pagrindiniais pretendентаis buvo laikomi Paryžius, Pekinas ir Torontas. Iš Komisijos, rengusios balsavimą dėl 2008 metų olimpinio žaidynių miesto, pranešimo matyti, kad Pekine kol kas nepastatytas nė vienas būsimų žaidynių infrastruktūros objektas, tuo tarpu Paryžiuje jau yra stadionas „Stade de France“ ir univer-

salūs sporto rūmai „Bercy“, bet komerciniu požiūriu, komisijos duomenimis, Kinija yra kur kas patrauklesnė kandidatė.

2001 metų kovą JAV Kongresas, išnagrinėjęs pranešimą apie žmogaus teisių laikymąsi Kinijoje, paskelbė specialų pareiškimą, kuriame paragino TOK nerengti olimpinio žaidynių šioje šalyje.

Praėjusią savaitę Europos Parlamento paskelbė, jog Kinija pasiekė žmogaus teisių pažeidimų rekordą. Per pastaruosius tris mėnesius šioje šalyje mirties bausmė buvo įvykdyta 1781 žmogui.

Pagrindinė Paryžiaus (Prancūzijos) sostinėje olimpinės žaidynės vyko 1900 ir 1924 metais) problema, TOK nuomone, yra dideli automobilių kamščiai.

Toronto galimybes komisijos nariai apskritai vertino teigiamai, bet pažymėjo, jog miesto valdžiai būtina dar daug ką nuveikti, kad sujungtų privatųjį ir valstybinį sektorius vandens sporto varžyboms rengti.

TOK teigiamai vertino ir Stambulą. Penkis dienas tikrinusi miestą komisija paskelbė, kad labai gerai vertina Turkijos valdžios pastangas rekonstruoti turimus ir statyti naujus sporto bei kultūros objektus Stambule. Ji taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad mieste rengiamasi olimpiadai pagal atitinkamą parlamento priimtą statymą.

Taigi visi miestai pretendentai darė viską, kad susikurtų gerą įvaizdį ir patiktų TOK komisijos narius.

Į 112-ąją TOK sesiją Mask-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maziandami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpinis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9585
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslelės, krūtys, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Sustatūmū kabėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

METINIS ŠALFAS-GOS GOLFO TURNYRAS

Čikagos Lietuvių golfo klubas rengia metinį ŠALFAS-gos golfo turnyrą, 2001 m. rugsejo 1 ir 2 d., U. S. Golf Academy — Swan Lake Golf Resort, 5203 Plymouth-Laport Trail, Plymouth, Ind. Tel. 219-935-5680 arba 800-582-7539.

Varžybos bus komandinės ir individualios. Komandinės varžybos vyks vyrams ir moterims. Vyrų komanda sudaro 9 žaidėjai, moterų — 7 žaidėjos.

Individualios varžybos bus vykdomos šiose klasėse: Vyrų meistrų, vyrų A, B, C ir D, vyrų senjorų (gimusių 1936-41), vyrų veteranų (gim. 1935 m. ir vyresnių), jaunių (gim. 1983-86), jaunučių (gim. 1987 m. ir vėliau) moterų A ir B (neriboto amžiaus).

Turnyro tvarkaraštis

Rugpjūčio 31 d., penktadienio vakare — galutinė registracija, žaidėjų prisistatymas. **Rugsėjo 1 d., šeštadienį,** 8 v. r. punktualiai! — varžybų pradžia vakariniame aikštynė.

Rugsėjo 2 d., sekmadienį, 8 v. r. punktualiai! — varžybų tęsinys rytiniame aikštynė. 5 v. p. p. apytikriai — apdovanojimai, vakarienė ir turnyro uždarymas.

Starto mokestis: Individualios varžybos 30 dol., komandinės — 40 dol., uždarymo vakarienė — 20 dol. Visi mokestiai USA valiuta. Čekis rašomas: Chicago Lithuania Golfers Assoc.

voje susirinko arti 5.5 tūkst. dalyvių ir svečių iš 150 šalių, tarp jų buvo 2 tūkst. žinia-sklaidos atstovų. Viešąją tvarką užtikrino daugiau kaip 4.5 tūkst. milicininkų ir vidaus kariuomenės kareivių.

BNS

Išankstinė registracija iki 2001 m. rugpjūčio 15 d. imtinai, pasiunčiant individualios registracijos formą ir starto mokestį turnyro vadovui Jonui Valaitiui, šiuo adresu:

Jonas Valaitis, 1236 Calmelot Lane, Lemont, IL 60439, USA. Tel. 630-243-1432. E-mail: valaitis-j@al.com

Papildomas ryšys: Algis Nagevicius, ŠALFAS golfo vadovas, 1150 Chapman Lane, Unit 31, Medina, OH 44256. Tel. 330-721-24-24; Fax 330-721-2423.

Rezervacijos dėl viešbučio ir „Stay and Play“ reikia atlikti iki 2001 m. rugpjūčio 10 d. imtinai, tiesiai pas Swan Lake Golf Resort svetį aprūpini-mo menedžerę Charlayne Bacon telefonu 219-935-5680 arba 800-582-7539. Paminėkite, kad esate lietuvių varžybų dalyviai.

Dėl platesnių informacijų — kreipkitės į Joną Valaitį.

Čikagos lietuvių golfo klubas
ŠALFAS centro valdyba

* **Rugsėjo mėnesį Riminio mieste (Italija)** vyksiančiam jubiliejiniam 50-ajame Tarptautinės korespondencinių šachmatų federacijos kongrese tarptautinio didmeistro vardas bus suteiktas jona-viečiui Vytautui Andriukaičiui.

(R. Eit)

* **NHL „Pittsburgh Penguins“ klubo** gynėjas lietuvis Darius Kasparaitis yra vienas kandidatų žaisti „Detroit Red Wings“. 1997 ir 1998 metų lygos čempionės Detroito komandos gynėjų grandyje šiuo metu yra dvi laisvos vietos.

(R. Eit)

MEDININKŲ TRAGEDIJA PRISIMENANT

EDVARDAS ŠULAITIS

Nors jau praėjo dešimt metų, bet sunku pamiršti vieną skaudžiausių Lietuvos tautiečių būriui. Net ir po dešimties metų šie vaizdai sukelia šurpą.

Nors, tarnaujant JAV kariuomenėje, buvo proga bent psichologiškai lavintis panašioms netikėtumams, bet ten išdygo gyvi paveikslai, kurie savo realybe galėjo pritrenkti net ir fronto laukus buvusiuosius.

Į Medininkus tą atmintiną rytą buvo proga nuvykti kartu su vilniečiu fotografu Viktoru Kapociumi (jis tuomet dirbo labai populiariame „Gimtojo krašto“ savaitraštyje), kuris tuoj pat gavo pranešimą apie šią tragediją. Aš tuo metu Lietuvoje buvau nuvykęs stebėti IV-sias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes bei pažymėti kitus svarbesnius įvykius vos tik laisvę atgavusioje tėvynėje.

Turint tarptautinius spaudos darbuotojų pažymėjimus, nebuvo sunku patekti į Medininkų kontrolės punktą, nors tada kontrolė buvo nemaža. Iš Vilniaus ten nuvykęs, radome gal pora dešimtį žmonių (iš jų – penketas buvo žurnalistai iš kurių aš vienintelis iš Vakarų), kurie čia apžiūrėjo kraują pilną muitininkų namelių bei aplinką.

Čia buvo suguldyti 6 žuvusiųjų lavonai. Du iš nukentėjusiųjų, likę gyvi, jau buvo išvežti į ligoninę. Tai Ričardas Rubavičius ir Tomas Šernas. Pirmasis, neatgavęs sąmonės mirė rugpjūčio 2 d. ir buvo palaidotas kartu su kitais rugpjūčio 3 d. Tomas Šernas stebuklingu būdu atsigavo, sukūrė šeimą ir neseniai tapo Evangelikų bažnyčios diakonu.

Teko stebėti žuvusiųjų atpažinimo eigą. Vienas žmogus imdavo iš jų kišenių kraują permirkusiais pinigais, tikrindavo rastus dokumentus, pasakydavo pavardes bei kitus duomenis, o kitas registruodavo popieriaus lapuose. Vėliau lavonai buvo sudėti į sunkvežimį ir išvežti į Vilnių.

Šioje vietoje buvo žurnalistų bei televizijos darbuotojų ir iš Rusijos. Jie klausinėjo jau atvykusius Lietuvos muitinės pareigūnus bei policijos atstovus. Visus tuos įvykius ir mums buvo galimybė nufil-

muoti, o, grįžus į Čikagą, galėjai parodyti ir didesniai tautiečių būriui. Net ir po dešimties metų šie vaizdai sukelia šurpą.

Garsas apie šią Medininkų tragediją tuoj pat pasklido po pasaulį — jau liepos 31 d. prieš pietus apie tai pranešė Lietuvos radijas, televizija, o taip pat ir kitų valstybių spauda. Rytą po pietų apie ją jau buvo galima skaityti ne vien tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio spaudoje.

Lietuvoje tuoj pat buvo paskelbtas gedulas, žmonės beveik nieko kito nekalbėjo, tik apie tai. Buvo pertrauktos ir IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, į kurias buvo atvažiuę ir apie 600 mūsų tautiečių sportininkų iš užsienio kraštų. Amerikos lietuvių sportininkų delegacijai, kuri skaičiumi buvo gausiausia, tada vadovavo dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Jis ne kartą spaudoje ir per radiją žuvusiųjų šeimoms visų JAV lietuvių vardu pareiškė užuojautą, komentavo šiuo reikalu.

Žuvusieji buvo pašarvoti Vilniaus Sporto rūmuose. Medininkuose karstuose atsigulė: Mindaugas Balavakas, Juozas Janonis, Algimantas Juozakas, Algirdas Kazlauskas, Antanas Musteikis, Stanislovas Orliavičius, Ričardas Rubavičius. Ilgos tautiečių eilės laukė, kad galėtų pareikšti jiems paskutinę pagarbą. Daug kas nešė gėlių puokštes, degančias žvakutes, vainikus.

Išpūdingos buvo nužudytųjų laidotuvės, įvykusios rugpjūčio 3 dieną, kuri buvo paskelbta Gedulo diena. Visame Vilniuje buvo iškabintos lietuviškos trispalvės juodais kapiniais.

Žuvusiųjų išlydėjimą iš Vilniaus Sporto rūmų pradėjo vysk. Juozas Tunaitis. Lietuvos vėliavomis uždengti karstai buvo išnešti iš rūmų ir didžiulė gedulo eiseną pasuko Vilniaus arkikatedros bazilikos linkui. Šimtai tūkstančių žmonių stebėjo abipus kelio — moterys, vyrai, seneliai, maži vaikai: atrodė, kad į Vilnių tą dieną buvo susirinkusi visa Lietuva.

Pasiekus katedrą, žuvusiųjų karstai buvo sustatyti aukštoje presbiterijoje. Čia vysk. J. Tunaitis vadovavo šv. Mišioms, giedant katedros choro ristas.

Po pamaldų žuvusiųjų karstai buvo išnešti į Katedros aikštę ir tada prasidėjo žygio

1991 metų liepos 31-ąją Lietuvą sukrete žinia apie Medininkų pasienio poste išžudytus naktį bėgėjusius Vidaus reikalų ministerijos ir muitinės pareigūnus. Sovietų spaudimo prieš Lietuvą dienomis besikuriančios valstybės tarnybos neteko septynių jaunų vyrų, o vienas — Tomas Šernas — buvo sunkiai sužeistas. Tragedijos metims paminėti Lietuvoje įvyko eilė renginių: Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos šv. Mišios, vėliau nužudytieji buvo pagerbti Medininkuose, įvyko tradicinis begimas „Medininkai-Vilnius“, gedulinga ceremonija Antakalnio kapinėse. Vidaus reikalų ministerijos ir Muitinės departamento vadovybė susitiko su žuvusiųjų pareigūnų artimaisiais.

Nuotr.: Paminklas žuvusiems Medininkuose.

(Elita)

AMERIKIEČIAI NEPRALENKIAMI SAVO FANTAZIJA

Dubajuje, Arabų Emyratuose, vykusiame naujų verslo projektų parodoje „Investicijos ir nuosavybė“ savo idėjas rodė Floridoje, JAV, veikiančioji firma. Ji pateikė plaukiojančio okeaninio miesto projektą: XXI amžiaus „Titaniką“. Būsimąjo laivo ilgis turėtų būti 1,5 km ilgio ir plotui prilygti dviem futbolų aikštėms, o aukštis — 25 aukštų namui. Plaukiojančiamame name planuojama 17 tūkstančių butų, kuriuose galėtų nuolat gyventi 115,000 gyventojų ir dirbti 15,000 tarnautojų. Priklausanti 4,000 biznio centrų. Be nuolatinių gyventojų šiame „Saulės mieste“ galėtų įsistoti ir keliauti po pasaulį dar 20,000 turistų. Ten turėtų veikti visos verslo žmogui reikalingos tarnybos. Viršutinis denis būtų paverstas oro uo-

tu, kuriame galėtų nusileisti malūnsparniai ir lengvi lėktuvai.

Vandenynų laineris visą laiką keliautų su saule — plaukiojant tik tose geografinėse platumose, kur tuo metu viešpatuotų, vasara. Projektuotojai sudarė maršrutus: rudeni — Viduriniojo jūroje, žiemą — prie Afrikos ar Australijos krantų, o po to laivą vėl pasuktų prie Lotynų Amerikos.

Firmos vadovų teigimu, jau dabar yra daug norinčių įsigyti laivą, nors dar nėra. O butai būtų įvairūs ir parduodami jau dabar. Pigiausi — apatinuose deniuose ir kainuotų nuo 180,000 dol., o prabangūs, esantys aukščiau — milijonus.

Šį projektą daugelis ekspertų laiko besiribojančiu su

ir ginklo draugų gedulo ceremonijomis. Paskutinę pagarbą atidavė Lietuvos policijos, muitinės ir krašto apsaugos savanorių būriai.

Tada gedulo eiseną pajudėjo Antakalnio kapinių linkui. Karstus ant pečių nešė žuvusiųjų tarnybos draugai, o paskui karstus ejo tėvai, motinos, našlės, vaikai, artimieji. Eiseną vedė Lietuvos vyskupas, dvasininkai, Lietuvos valdžios pareigūnai, o toliau ejo tūkstančiai žmonių, jų tarpe ir gausi Amerikos lietuvių sportininkų delegacija.

Kapinėse atsisveikinimo kalbas pasakė žymieji Lietuvos valdžios žmonės, kurių tarpe buvo iš Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Lietuvių išiečių vardu čia atsisveikino Valdas

Adamkus. Buvo atliktos bažnytinės laidotuvės apeigos, o po to — septyniolikim broliai atsigulė amžino poilsio. Ant naujai supiltos žemės kaurėlių tad, išdygo kryželiai su septyniais vardais. Dabar ten jau pastatyti gražūs paminklai.

Mano atmintin įstrigo poeto Juozo Marcinkevičiaus žodžiai:

„Jūs jau užkasė į žemę — į Žemę, mūsų planetą. Jūs akys jau užmerkot amžiams. Bet jūs žaidžot — tarsi naujai atsiverusios akys, kurios regėjo kitą pasaulį. Šitų akių dugne jų vyzdžiūose sustingę atvaizdai. Bet kodėl, Dangau, kelintą sykį ir vėl tikėtai tas pats pasirinkimas — ar vergas, ar didvyris? Kodėl?“

fantastika. Nepaisant to, statybos fondo, kurį turės sudaryti 6 mlrd. dolerių, lėšos jau kaupiamos.

Tikrojo „Titaniko“, nuskenusio 1912 m., iš kurio šlovės šiandien daug kas uždurbiauja, žūtis aplinkybės tiriamos toliau. Tyrinimo teises yra įsigijusi firma „Ar-Em-Es Titanik“.

Parengta pagal įvairią spaudą

PASAULINIS ESPERANTŲ KONGRESAS VILNIUJE

Šis kongresas įvyks Vilniuje už 3 metų. Į suvažiavimą atvyks 3,000 esperantininkų iš viso pasaulio. Kiekvienas dalyvis gaus dr. Antano Klimo naujai išleistą Vilniuje knygą: „Kalbos puošmenos ir pabiro“. Dabar ši knyga yra vertinama į esperantų kalbą. Tuo rūpinasi Lietuvos Esperantų asociacija (LEA).

Knygos centrinė tema — mokslinis lietuvių kalbos nagrinėjimas, kadangi ši kalba yra pati archaiškiausia, senoviskiausia iš visų gyvųjų indoeuropietiško kalbų. Tuo domisi pasaulio mokslininkai — lingvistai.

Kaip kad žinome, esperantų kalbos išradėjas yra Lietuvos žydus, kuris į Lietuvą žvelgė, kaip į savo tėvynę. Jo vardas: dr. Liudvikas Lazarus Zamenhofas (1859-1917). Plačiau apie jį rašoma: Liet. Enc. 6:45-46 ir 35:29 bei Enc. Brit. 8:709-710 ir 1968 m. & The Am. Po. Enc. 8:087 ir 1953 m. Ir Maž. Liet. Sov. Enc. 1:484, Vilnius, 1966.

Kun. dr. Eugenijus Gerulis

VARTAI Į INDOKINIJĄ

ALEKSAS VITKUS

Nr. 16

1962 metų pabaigoje ten jau buvo 11,000 amerikiečių karių, kurie į atvirą kovą prieš komunistus dar nestojo. Ilgainiui komunistų sukilėlių jėgos, remiamos reguliarios Šiaurės Vietnamo kariuomenės, ir Sovietų bei Kinijos aprūpinamos ginklais, tiek sustiprėjo, kad pasidarė aišku, jog prastai organizuota Pietų Vietnamo kariuomenė ir papirkama nepopuliari (beje, Ngo Dinh Diem buvo katalikas tarp milijonų budistų) politinė valdžia be veiksmingos Amerikos pagalbos karo nelaimės.

Nors 1964 m. rinkiminėje prez. Lyndon B. Johnson pakartotini tvirtino, nenoris siųsti amerikiečių vyrų kariauti už Pietų Vietnamą, jis kažkaip jautė pareigą laikytis Kennedy politikos, padėti išgelbėti Pietų Vietnamą nuo komunizmo. Įscenizuotas ar tikras Tonkino įlankos incidentas, kur 1964.08.02 du Amerikos karo laivai buvo šiaurės Vietnamo be jokios provokacijos užpulti tarptautiniuose vandenynuose, jis sujungė Amerikos visuomenę, ir Kongresas (tik 2 balsavo prieš) patenkino prez. Johnson prašymą leisti atsilyginti — panaudoti karinę jėgą. Nesena Korėjos pamoka buvo užmiršta. Iš pradžių buvo apšaudyti šiaurės Vietnamo pakrantių kariniai sutvirtinimai, o 1965 metų kovo mėnesį pradėtas nematytas stiprumo masinis Hanoi bombardavimas.

Po trylikos nesėkmingų bandymų pagrindinis tiltas, jungęs Hanoi su šiaurės Kinijos ateinama pagalba, 1967 m. subombarduotas, ir tolimesnis susisiekimas buvo galimas tik greitai pastatytais pontoniniais laikiniais tiltais. Šiandien tas tiltas, 1899-1902 metais statytas Paryžiaus Eifelio bokšto kūrėjo A. G. Eiffel, yra šiaip taip iš naujo atitaisytas. Per jį leidžiami tik pėstiniai, dviratininkai ir kartais pamažu einantis traukinys. Sunkvežimiai ir automobiliai naudojami nauju stipriu Chuong Duong tiltu. Senąjį tiltą vietnamiečiai laiko didelėje pagardoje, kaip jį kieto pasipriešinimo prieš amerikiečių bombardavimą simbolį. Tą tiltą bombarduojant ir buvo numuštas sen. McCain B52 lėktuvas. O bombardavimas buvo negailestingas. Per trejus metus virš Vietnamo buvo numesta dvigubai daugiau bombų negu per visą II Pasaulinį karą. Aviacijos gen. Curtis LeMay tada taip nediplomatiškai pareiškė: „Užuot baidyti mus, mes visą tą mėslo krūvą nustumsime atgal į akmenų amžių“.

Amerikiečiams dar neįsikišus į Vietnamo karą, Viet Minh gavo naują vardą. Pasirodė, kad Amerikos kariuomenės psichologai patarė nevartoti Viet Minh, susijusio su Dien Bien Phy pergale, vardo. Užuot jo, jie nukalė naują, su pergale iki tol kol kas nesuristą, vardą, Viet Cong, kuris buvo sutrumpintas iš Viet-nam Cong-san (Vietnamo komunistai). Nelabai gerbė amerikiečių kariai ir savo Pietų Vietnamo sąjungininkus, jie visus vietnamiečius netrukus pravardžiavo „gook“.

Tais patiais metais Da Nang išsikėlė JAV jūrų pėstininkai ginti didįjį karo lėktuvų oro uostą, ir netru-

kus Vietname aktyviai kariavo daugiau kaip pusė milijono amerikiečių karių. Vyko žūtbutinis karas, ir nei viena pusė negalėjo pasiekti galutinės pergalės. Pasaulio, ir net Amerikos visuomenės, nuotaikos krito. Prasidėjo masinės demonstracijos prieš karą. Ir pats prez. Johnson pradėjo ieškoti kelių pradėti derybas. Tuo reikalu jis siuntė net pas popiežių vicęprezidentą Hubert Humphrey, JAV ambasadorių Pietų Vietnamui Henry Cabot Lodge. Pagaliau jis pats susitiko su popiežiumi, kuris tikrai norėjo taikos, bet irgi neturėjo ryšių su komunistais. Kad dar labiau numuštų Amerikos norą ir pasiryžimą karą vis tik laimėti, Ho Chi Minh suorganizavo vadinamą, labiau psichologinių tikslų vedamą, Tet (Naujųjų 1968 metų) ofensyvą. Nors komunistams tas puolimas labai brangiai kainavo, ir pagaliau galutinai sugriuvo, jų pradiniai efektingi laimėjimai Amerikos visuomenės sluoksniuose sukėlė paniką, nes pasirodė, jog karo sėkmingos pabigos tikrai dar visiškai nebuvo matyti. Prezidentas Johnson sustabdė bombardavimus, ir Paryžiuje prasidėjo ilgai trukusios derybos dėl taikos.

1973 m. sausio 27 d. Paryžiuje buvo pasirašyta paliaubų sutartis ir jau kovo mėnesį Vietnamą apledo paskutiniai Amerikos daliniai. Pietų Vietnamą prezidentas Nguyen Van Thieu liko be sąjungininko, o jo kraštas — be noro kariauti. Tai matydamos, Ho Chi Minh tų pačių metų pabaigoje formaliai atmetė Paryžiaus susitarimą ir pradėjo ruošti lemiamam žingsniui — užimti visą Vietnamą. Žygis prasidėjo 1975 metų pradžioje, Pietų Vietnamo kariai dezertyravo

Vašingtonas atsakė į neatsakomą klausimą

Pradžios mokyklos mokinukai (ir iš dalies — filosofai) mėgsta „neatsakomus klausimus“ — pvz., kas pirma šioje planetoje atsirado: kiaušinis, ar višta? Atrodo, kad tokiais klausimais domisi ir Vašingtonas, bet ten ir atsakymų atsiranda... Apie vieną tokį „atradimą“ šio krašto žiniasklaida paskelbė rugpjūčio 2 d.: Atstovų rūmai rugpjūčio 1 nubalsavo, kad visgi svarbiausios naftos ištekliai, kaip nepaliesiami, neužteršti Alaskos draustinio gamta.

Šios savaitės trečiadienį po ilgų ir karštų diskusijų Atstovų rūmuose pagaliau laimėjo prezidento George W. Bush pasiūlytas energijos planas, gamtos saugininkams kirtęs gan skaudų pralaimėjimo smūgį. Jie prieš šias svarstytas dėjo daug pastangų, kad būtų nuo eksploatacinių apsaugotą maždaug dviejų tūkstančių akrų dydžio Alaskos plotas, turintis draustinio privilegijas. Tačiau prezidento planas kaip tik rėmė naujais grėžiniais tame plote, nes tikimasi ten aptikti gausius naftos ir gamtinių dujų išteklius.

George W. Bush nuomone, gali būti „ir vilkas sotus, ir avis sveika“ — galima ieškoti naftos, tiesti jos tiekimo vamzdžius, statyti darbininkams gyvenvietes ir užsiimti kita būtina veikla, nepažeidžiant aplinkos.

Atkreipus dėmesį į tai, kad galutiniai balsavimo rezultatai buvo 240 už ir 189 prieš, prezidentas savo tikslą pasiekė. Laimėjo ir didžiosios naftos bendrovės, kurioms pažadėti sumažinti mokesčių ir kitokių lengvatų, kad per būsimuosius dešimt metų padidintų naftos tekėjimą ir bent iš dalies patenkintų nenu-malšinamą benzinu troškulį, kurį nuolat jaučia amerikiečių susisiekimo priemonės.

Tiesa, prie šio plano buvo prijungta ir gamtos saugai palankesnis punktų, susietų su benzinu, elektros, gamtinių dujų taupymu, gaminant susisiekimo priemones, kurios vartotų mažiau kuro, ieškant kitų būdų sumažinti energijos poreikius. Antra vertus iš 33,5 milijardo dolerių, skirtų šiam projektui, daugiau kaip trys ketvirtadai tektų naftos bei gamtinių dujų ieškiniams ir juos atliekančioms didžben-drovėms. O kas liko — energijos taupymo ir mažesnių jos suvartojimo tikslams.

Demokratų partijos atstovai taip pat pabrėžė, kad valstybė

ta stambių pinigų sumą turės iš kažkur paimti ir savo pažadus naftos bendrovėms padengti konkrečia valiuta. Kadangi nenumatoma sumažinti valstybės išlaidų ar kaip kitaip taupyti, yra pavojus, kad pinigai bus išimami iš Medicare ar „Social Security“ skirtų rezervų.

Kai kurie atstovai atvirai pasisakė, kad prezidento siūlymas pataikauja į remia milžinišką (ir taip skęstancią pelno tvane) naftos pramonę, tam panaudojant mokesčių mokesčių pinigų ir sudarant naujus pavojus gamtos saugai. Juo labiau, kad naftos pramonėi paliekama galimybė už panaudotas valdžios lengvatas atsilyginti naftos bei gamtinių dujų produktais.

Dar prieš išrinkimą JAV prezidentu, George W. Bush žadėjo daug dėmesio kreipti į krašto energijos problemas, tad ir šis jo planas, atrodo, buvo tik pažadų vykdymas. Palankesnė atmosfera deryboms Atstovų rūmuose, be abejo, sudarė ir pastaruoju metu pasireiškę įvairūs elektros energijos bei benzinu trūkumai, staigūs kainų šoktelėjimai ir tamsios prognozės, kad dabartinės energijos problemos šiame krašte yra tik milžiniško ledkalnio viršūnė — jos ir suastrės, ir sudarys dar daugiau nepatogumų krašto gyventojams. Tai taip pat paruošė prezidento planui palankią dirvą valstybėje. Mat, amerikiečiams, mėgstantiems keliauti naujais, vis sunkesniais, daug kuro sunaudojantiems automobiliais; mėgstantiems visuomet turėti pakankamai šviešios, šilumos (arba vėsino) ir elektros energijos visiems savo elektroniniams „irankiams“, bet kokie trūkumai atrodo visiškai neįprastini.

Tad iš esmės Vašingtonas (ir valstybės savivaldybės) buvo atsidūrusios tarp kujanų ir priekalo. Vienoje pusėje rikiavosi gamtos saugininkai ir „švarios“, aplinkai nekenksmingos energijos propagautojai; kitoje — įtakingi pramonininkai (automobilių, naftos, gamtinių dujų, elektronikos ir t.t.), kuriems pats pagrindinis rūpestis — didesnis pelnas. Deja, pastarieji aukštuosiuose valdžios sluoksniuose turi kur kas daugiau įtakos. Daugeliu atvejų nuo jų teikiamos finansinės paramos priklauso ir rinkimų laimėjimai. Tad ir ši kartą laimėjo pinigai...

tūkstančiai, ir jau balandžio 30 dienos rytą komunistų daliniai buvo Saigone. Vienas jų tankų pralaužė prezidentinių rūmų vartus, tuo simboliškai baigdamas tą nelaimingą karą. Amerikos malūnsparniai dar spėjo išgelbėti 1,373 amerikiečius ir 5,595 pietų vietnamiečius, kovojusius kartu su amerikiečiais. Iš jų 130,000 buvo sudarytos sąlygos persikelti į Ameriką. Senatorius J. William Fulbright liūdnei pasakė: „Mes (Amerika) esame galingi daryti visokias kvailystes, ir atrodo visuomet jas darome“. O valstybės departamentui George Ball dar pridėjo: „Šis Vietnamo karas buvo turbūt didžiausia Amerikos bet kada padaryta klaida“.

Lankant muziejus, matyti daug vaikų, kurie yra rūpestingai indoktrinuojami: jiems rodomi Ho Chi Minh nuotraukos, paveikslai su laimingu gyvenimu po komunizmo vėliava, amerikiečių karo nusikaltimai ir t.t. Bet, nepaisant tos nuolatinių propagandos, visiškai nejauciama neapykantos amerikiečiams, net ir šiaurės Vietnamo. Laikė „Desert War“ Irake jauni vietnamiečiai palaikė amerikiečius, o ne Saddam Hussein. Jei ir yra koks antagonizmas, tai labiau tarp vietinių pietiečių ir šiauriečių. Nors, baigus karą, nebuvo jokių didelių kerštingų skerdynių, tam tikra neapykanta dar ir dabar terusena. Pietų Vietnamo karių kapinės nėra tvarkomos, būv kareiviai sunkiai randa darbo ir valstybėje jais visai nesirūpina.

Kyla klausimas, ar Amerikai vertėjo įsikišti į tą Vietnamo konfliktą? Šiandien nemažai žmonių atsakytų, kad taip. (B.d.)

PROF. JONO KUPRIONIO GIMIMO ŠIMTMETIS

IGNAS MEDZIUKAS

Prof. Jonas Kuprionis.

Laikas neša užmarštin įvykių ir žmonių. Bet yra žmonių, kurių neleidžia užmiršti jų atlikti reikšmingi darbai. Vienas tokių yra prof. J. Kuprionis, nuo kurio gimimo rugpjūčio 3 d. sukanka 100 metų. Jis pats pasistatė ilgai išliekanti paminklą.

Gyvenimas ir darbai Lietuvoje

Jonas Kuprionis, Aukštaitijos sūnus, gimė 1901 m. rugpjūčio 3 d. Kiaušose, Anykščių valsčiuje, Utenos apskr., 15 ha ūkininko šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą tolimojo mokslo siekė Vilniuje. Želgiovskui Vilnių okupavus ir klastingu būdu Lietuvos sostinę su pietryčių Lietuvos etnografinėmis žemėmis įjungus į Lenkijos valstybės sudėtį, J. Kuprionis grįžo į Nepriklausomą Lietuvą ir aukštesniuosius mokslus tęsė Panevėžio gimnazijoje. Gavęs brandos atestatą, įstojo į Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje, miškininkystės skyrių. 1928 m., jau kaip diplomuotas miškininkas, priimtas į Miškų departamento tarnybą Kaune, be kitų jam pavestų darbų, dėstė matematikų kursuose, redagavo mėnesinį žurnalą „Mūsų girios“.

1931-1934 m. paskirtas Panemunės miškų urėdo pavaduotoju, sutvarkė Panemunės parką, kuris vėliau tapo tautinio parku, ir juo galėjo naudotis poilsui Kauno laikinosios sostinės gyventojai. 1934-1936 m. J. Kuprionis buvo Džukų miškų urėdas Alytuje (tada šio rašinio autorius turėjo progos J. Kuprionį pažinti, nes pats buvo kilęs iš Alytaus apylinkės). Iš čia J. Kuprionis buvo paskirtas Miškų departamentu referentu. Būdamas šiose pareigose jis daug prisidėjo prie Lietuvos miškų atželdinimo, medelynų steigimo, medžių sodinimo švenčių išpopuliarinimo.

1940 m. J. Kuprionis buvo pakviestas dėsnytoju Žemės ūkio akademijon Dotnuvoje einančiu docento pareigas titulu. 1941-1944 m. jis jau Vilniaus universiteto docentas ir spec. miškininkystės katedros vedėjas (bolševikinei valdžiai žlugus, buvo perėmus buvusio Miškų komisariato vadovavimą). Universitete dirbdamas suorganizavo miškų želdymo kabinetą, vadovavo mokomajam medelynui ir sėklų tyrimo laboratorijai.

1943-1944 m. būdamas Utenos miškų urėdu Anykščiuose, ruošė planus Antano Baranauko apdainuotą Anykščių šilėlių paversti tautos parku. Sutrukdė karas.

Išblokėtas iš Tėvynės

1944 m. pasitraukęs į Va-

karus nuo bolševikų teroro, J. Kuprionis dirbo valstybinėje miškų tarnyboje Austrijoje, vėliau Bavarijoje. 1946 m. atsidarė galimybė išvykti į JAV. Pirmas darbas, kurį jis gavo Amerikos kontinente, buvo skerdykloje, Sioux City, IA. 1947 m. persikėlė į Čikagą, kur įsidarbino parkų distrikto sodininku. 1948-1956 m. buvo Michigan valstybinio universiteto miškų ir dekoratyvinio medelyno sodininkas; kartu gilinio studijas šiame universitete ir gavo miškų mokslo magistro laipenį. Jau apsišvaręs šio krašto mokslinių laipenių, vyko į Texas, prie Meksikos įlankos, kur, gavęs medelyno vedėjo vietą prie Dallas, TX, miesto ribų, pavestame jam 100 akrų džiunglių plote išaugino dekoratyvinių medelių jaunūlyną.

Iškilusis profesorius

1952 m. rudenį J. Kuprionis pakviestas į Louisianos politinės vardo technikos mokslo universitetą Ruston. Čia profesoriaudamas įsteigė miškininkystės kabinetą, medelyno, miškų tyrimo plantaciją ir įvairių egzotinių medžių arboretumą (botanikos sodą). J. Kuprionis beveik 20 metų dėstė miškininkystės mokslus šiame Technologijos universitete. Pagrindinė sritis — su medėjusiu augalų genetika, propagavimas ir auginimas. JAV agrikultūros kolegijų profesorių sąjunga jam suteikė „iškilusio profesoriaus“ vardą. Labiausiai vertinga jo mokslinės patirties išdava buvo arboretum (botanikos sodas) įrengimas. Iš visos Amerikos medelynų J. Kuprionis užsakė įvairių rūšių medelių bei krūmų. Kitus išaugino iš gautų sėklų, ir per keletą metų apsidod visą jam pavestą plotą. J. Kuprioniui pavyko gauti iš Lietuvos miškų tyrimo instituto pušies ir eglės sėklų. Pasirodo, kad Lietuvos eglės ten nebuvo tinkamas klimatas, bet pušaitės augo gerai. Pasodintas ir lietuviškas ąžuolas, kaip lietuviško charakterio simbolis.

J. Kuprionio originali idėja, kad jis sugalvojo paprašyti iš visų Amerikos valstijų kiekvienos tipišką medelį ir su planuotoje alejoje juos susodinti, pavadindamas „All States Tree Avenue“. Tokios rūšies aleja turbūt yra vienintelė JAV. Arboretumo viduryje sudarytas garbės medžių ratas, kuriame įvairūs žymūs žmonės savo vardu pasodino ąžuoliukus savo rankomis. Tokius medžius pasodino universiteto prezidentas, viceprezidentas ir kiti. Pačiame centre buvo pasodinta magnolija. Iškilmingai atidarant botanikos sodą, universiteto vadovybė tą medį pavadino „Profesorius J. Kuprionis“.

Profesoriaus emerito pagerbimas

Pasitraukęs 1970 m. pensijon, prof. J. Kuprionis apsigyveno Van Nuys, Kalifornijoje, netoli Los Angeles. Tačiau jis neliko užsidaręs siaurame šeimos bei artimųjų ratelyje. Buvo plačiai įsijungęs į visuomeninį darbą, dalyvavo skautų, žurnalistų ir kitų organizacijų veikloje. Žurnalistai jį buvo išsirikę centro valdybos pirmininku. Jis rašydavo puikius reportažus, apimančius visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo įvykius, įspindamas humoro.

Ses. Dora Zapf, V. Lendraitienė ir D. Rudaitienė prie Jiezo s laugos ligoninės su darbuotojais.

1975 m. Louisianos universitetas nutarė pagerbti prof. emeritą J. Kuprionį, labai daug pasidarbavusį (apie 20 metų) šiame Technikos universitete, įrengiant universiteto bibliotekoje skyrių, kuriame būtų sukaupta gamtos grožį liečianti literatūra. Buvo paruošta etiketė su įrašu: „J. Kuprionis Arboretum Collection“. Etiketė įklijuojama pradžioje kiekvienos šios skyriaus knygos. Į bibliotekos skyriaus atidarymą gegužės 1 d. buvo pakviestas emeritas prof. J. Kuprionis, arboretumo steigėjas. Memorialinėje lentoje buvo įrašas: „Magnolia grandiflora. Pirmas medis Louisianos Technikos arboretumo pasodintas J. Kuprionio, Louisianos Technologijos universiteto silvultūros profesorius 1966 metais lapkričio mėn. Fundatorius Joe B. Walsh“ (asmuo įteikęs 3,000 dol. auką).

Atvykęs į iškilmes prof. J. Kuprionis buvo ypatingai pagerbtas. Motelio Holiday Inn, kuriame jis buvo apsistojęs, didelėje iškaboje buvo sveikinimas „Welcome to Ruston J. Kuprionis“. Apie įvykį Ruston klebonas buvo paskelbęs bažnyčioje, kad yra atvykęs J. Kuprionis, įsteigęs universitetui arboretumą. Universiteto prezidentas ta proga surengė prof. J. Kuprionio garbei iškilmingus pietus. Memorialinė bronzinė lenta buvo įmūryta į cementinį stovą netoli J. Kuprionio dedikuoto medžio. Šitaip buvo pagerbtas lietuvis mokslininkas, pasižymėjęs dideliu įnašu miškininkystės mokslo srityje.

Gyveno skautybės dvasia

Dar reikia pridėti, kad J. Kuprionio energija buvo neišsenkanti, nes šalia profesinio darbo, iš kurio pelnė pragyvenimą, jis buvo įsipareigojęs daugelyje visuomeninių darbų, o taip pat aktyviai reišėsi žurnalistikoje. Dar būdamas gimnazijoje Vilniuje vienas iš pirmųjų įsijungė į tada vos pradėjusius veikti skautus ir toliau skautų eilėse su jaunatvišku entuziazmu dalyvavo. 1930 m. Lietuvos skautų vadų suvažiavime jis buvo išrinktas vyriausiuoju skautininku. Už nuopelnus Lietuvos skautijai buvo apdovanotas Geležinio Vilko ordinu ir kitais žymenimis. Jis visą savo gyvenimą vadovavosi skautybės dvasia.

J. Kuprionis kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje, dalyvavo ir kitose organizacijose, bendradarbiavo laikraščiuose ir žurnaluose, kalbėjo per radiją, dargi 1955 m. ėmėsi redaguoti žurnalą „Girios aidas“. Ilgėdamasis tėvynės, lankėsi Lietuvoje, kuri dar buvo sovietų sistemos gniauztuose. Savo tautiečių buvo gražiai sutiktas. Parsivėžė įdomių, tam laikui charakteringų anekdotų, kuriais pagrasindavo pasakodamas savo įspūdžius, patirtus tėvynėje.

Prof. J. Kuprionis mirė sa-

SES. DORA ĮSITIKINO „SALVATORIAN MISSION“ PER LML LIETUVAI TEIKIAMOS PARAMOS REIKALINGUMU

Prabėgo 11 metų nuo Lithuanian Mercy Lift (LML) pirmos siuntos. Išsiųsta 512 talpintuvų arti 110 milijonų dolerių vertės. Siuntose pasiūsta higienos ir medicininiai reikmenys, aparatūra, lovos, čiuziniai, dažai ir įvairūs kiti reikalingi daiktai. 1990 metais pirmąjį talpintuvą pripildė Salvatorian Mission ir iki šiol jie vis gausiai aukoja. Salvatorian Mission aukoja šampūną, muilą, skalbimo miltelius, higienos priemones, aspiriną ir kitus vaistus, kuriuos galima pirkti be gydytojo recepto. Broliukas Regis ir seselė Dora tvarko Salvatorian Mission sandėlių ir kasmet Lietuvai suruošia bent 15 talpintuvų. Jau daug metų stengiamės prikalkinti broliuką Regi arba seselę Dorą aplankyti Lietuva, bet jie vis būdavo užsiėmę sandėlio darbais. Pagaliau šią vasarą seselė Dora su-

vo namuose 1982 m. liepos 8 d. į paskutinę kelionę palydėtas, apgalvėtas, didelės minios jį gerbusių pažįstamų ir palaidotas Forest Lawn kapinėse, netoli Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios, kriptoje, kurią jau prieš keletą metų buvo nusipirkęs. Po keleto metų ten buvo palaidota ir jo ištikimoji gyvenimo palydovė Marija Sragytė-Kuprionienė. P.S. Šį straipsnį parašiusiam organizacijai ir draugų vardu teko pasakyti paskutinį atsisveikinimo žodį prie prof. Jono Kuprionio kapo.

A. a. prof. Jono Kuprionio 100 metų gimimo sukaktis š. m. rugpjūčio 3 d. bus iškilmingai minima Anykščiuose.

Minėjimą rengia: Anykščių urėdija, Anykščių A. Vienuo-lio-Zukausko muziejus, A. Baranauko vidurinė mokykla.

Dalyvauja: Miškininkų sąjungos, Žemės ūkio universiteto atstovai, JAV gyvenančių duktė Danutė Kuprionytė-Ankaitienė, jos vyras Romas Ankaitis, sūnus Algimantas Kuprionis su šeima, „Mūsų Girio“ redakcijos atstovai, skautai, ateitininkai ir jų organizacijų vadovai, Anykščių visuomenės atstovai, tarptautinių konkursų laureatė vargonininkė Dalia Šakenytė, Lietuvos muzikos akademijos docentas, tarptautinio konkurso Italijoje nugalėtojas, birbynininkas Kastytis Mikiška, J. Švedo respublikinių jaunųjų atlikėjų konkurso laureatas birbynininkas Eugenijus Čiplys, akt. Tomas Vaisieta, anykščių etnografinis ansamblis „Valaukis“.

Minėjimo programa:

1. Mišios Anykščių šv. Mato bažnyčioje (pradžia 10 val.)
2. Profesoriaus tėvų kapų aplankymas.
3. Išvyka į Anykščių šilėlių.
4. 100-ųjų Profesoriaus medinių minėjimas koplyčioje.
5. Pietūs.
6. Gimtinės lankymas.

tiko keliauti kartu su LML darbuotojais Daina Rudaitiene ir Vilgaile Lendraitiene.

Per šešias dienas aplankyta 13 miestų, miestelių, kaimų, aplankyta 20 ligoninių. Kelionė pradėta ir baigta Vilniuje. Pirmą dieną Vilniuje aplankėme Antakalnio Vaikų TB ligoninę, Vilniaus Labdaros vaistinę, Sapiegos ligoninę, Sveikatos apsaugos ministerijos sandėlius ir „Aušveita“ reabilitacijos centrą Grigiškės. Kitą dieną pradėjome kelionę link Kauno. Pakelyje sustojome Jiezo s laugos ligoninėje. Veiverių s laugos ligoninėje ir pirminės sveikatos centre, Prienų ligoninėje ir Prienų senelių globos namuose. Pernakvojė Kaune, anksti iš ryto vėl pradėjome keliauti. Aplankėme Seredžiaus senelių namus, Jurbarko rajono ligoninę, Šilutės „Eglutė“ — vaikų TB ligoninę, ir Švėkšnos psichiatrijos ligoninę. Pagaliau vakare atsidarome Palangoje. Kur tik sustojome, seselė Dora džiaugėsi matydama Salvatorian Mission paaukotos reikmenis. Be išimties ligoninės pareiškė, kad Salvatorian Mission siuntos padeda ligoninėms finansškai. Jiems nereikia pirkti higienos priemonių, sutaupyti pinigų gali panaudoti vaistams ar aparatūrai. Nors ir buvo sekma dienis, ilsetis Palangoje nebuvo kada. Palangoje prisidėjo prie mūsų Pranutė Šlutenė ir kitas kelias dienas keliavome kartu. Nuvaziavome į Palangos ligoninę. Palangos senelių globos namus ir į Klaipėdos visuomenės sveikatos centrą. Visur mus sutiko mieliai ir šiltai, nors ir ne darbo diena ir po Joninių. Seselė Dora žavėjosi visų vaišingumu ir nuoširdumu. Pirmadienį teko dar kartą keltis anksti, nes turėjome sugrįžti į Vilnių iki vakaro. Keliaujame per Žemaitiją, sustodami Žemaičių Kalvarijos senelių namuose, kur taip pat Salvatorian Mission siuntos padeda nameliams išsilaikyti. Po pietų atvykome į Šiaulių tuberkuliozės ligoninę. Apžiūrėję ligoninę turėjome progos nuvažiuoti iki Kryžių kalno. Seselei Dorai tai buvo

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

V.A.I. Auto Servisas.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Vanklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Atlieku dažymo darbus iš lauko ir vidaus.
Butų remontai už prieinamą kainą. Tel. 708-499-3279, Algirdas.

Įvairus

Padedame žengti pirmuosius žingsnius Amerikoje.
Vairavimo teisės. Soc. Security, parvežame iš O'Hare oro uosto, padedame susirasti gyvenamą vietą.
Tel. 708-870-3481.

MTCI siūlo:
2 mėn stomatologo padėjėjo kursų tik sekmdieniais, praktiką atliekant Amerikos biure, kuriame dirba skirtingų specialybių stomatologai, jums patogiu laiku. Išmoksite dirbti kompiuteriu, sudaryti autobiografiją (reziumė) ir daug kitų dalykų. Daugiau informacijos tel. 847-392-8080. Susikabėsite rusiškai.

Reikalingi darbuotojai
773-585-9500

Nekilnojamas turtas

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 229-8761
HOME (708) 425-7160
MOBIL. (773) 590-0205

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21
New Vision
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
DANUTĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Siūlo darbą
Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews! No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.

Reikalingi daiktai su patyrimu Amerikoje.
Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonoose. Tel. 847-808-9109 vakare nuo 8 - 10 val. Susikabėsite angliskai, rusiškai.

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pagaidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

Ieško darbo
Moteris ieško darbo prižiūrinti vyresnio amžiaus žmones. Norėtų dirbti 7 dienas ir gyventi kartu. Tel. 630-493-0515.

Jurbarko rajono ligoninėje prie naujų langų, kuriuos paaukojo JAV senatorius Durbin Seimas. Ses. Dora Zapf iš Salvatorian Mission, Lithuanian Mercy Lift darbuotojos Daina Rudaitienė ir Vilgaile Lendraitienė bei dr. Petkinis, Jurbarko ligoninės vyr. gydytojas.

įspūdingiausia vieta, kurią mes aplankėme. Tai buvo puiki kelionės pabaiga.

Sugrįžus į Vilnių seselė Dora džiaugėsi, kad turėjo progos pati pamatyti Lietuvą ir įvairias ligonines, kurios padeda nameliams išsilaikyti. Po pietų atvykome į Šiaulių tuberkuliozės ligoninę. Apžiūrėję ligoninę turėjome progos nuvažiuoti iki Kryžių kalno. Seselei Dorai tai buvo

nių vyriausieji gydytojai ar direktoriai. Nors su finansais visur blogai, kai kurie vedėjai sugeba remontus daryti ir sąlygas ligoninėms gerinti. Seseles Doros kelionė po Lietuvą buvo trumpa, bet prasminga. Tikimės, kad ateityje seselė Dora vėl galės Lietuvą aplankyti ir dar daugiau pažangos pamatyti.

Vilgaile Lendraitienė

Veiverių mokyklos mokiniai sutiko ses. Dorą Zapf su daina.

EKOTERORISTAI IR ŽEMĖS „APSAUGA“

DARIUS UDRYS

Arizonoje kažkas padėginėja naujus namus, statomus miestų pakraščiuose. Nusikaltimų vietoje užrašomi atsišaukimai prieš miestų plėtrą.

Grupė aktyvistų, vadinantių save „kukurūzų vaikais“, nakčia įsibrovė į San Diego universiteto biologijos tyrimų centrą, sudraskė du tūkstančius eksperimentinių kukurūzų ir kitokių augalų, išterlioję sienas šukiais „mes jus stebime“ ir „genų manipuliavimui — ne!“

Naujų metų vakarą kažkas padėgė Michigan universiteto laboratoriją. Gaisras padarė 400,000 dol. vertės nuostolių.

Organizacija Žemės išvadavimo frontas ima atsakomybę už keliasdešimt gaisrų komerciniuose soduose, parduotuose, laboratorijose ir naujuose gyvenamuose rajonuose. Jos tinklapyje randami nurodymai, kaip veiksmingiausiai padegti pastatą. Grupės teigimu, žmonės neturi teisės valdyti gamtos.

Ekoterorizmo grėsmė jau susidomėjo Federacijos tyrimų biuras. Tačiau nusikaltėlius sunku pagauti. New Yorko trys Žemės išvadavimo fronto nariai praėjusių žiemą buvo nuteisti už padėginimą. Bet daugybė išpuolių lieka neišaiškinti.

Be ekoteroristų idealistinio gamtos paveiksio, kuriame žmonija — tarsi planetą užkrėtęs virusas, ko gero, apmaudžiausia tai, jog dažnai ekoteroristų smurtas pakenkia visai ne tiems, kurių veiklai jie priešinasi. San Diego universiteto išdraskytuose soduose augo daugiausia genetiškai nemanipuluoti augalai.

„Jie iš tiesų nesupranta, kokius tyrimus mes čia atliekame“, — po išpuolio laikraščiu „LA Times“ kalbėjo Kalifornijos Davis universiteto studentė, kurios paprastų kukurūzų tyrimus sunaikino ekoteroristai.

Ekoteroristai pripažįsta, kad kartais nukentia ir nekalte, tačiau dėl to, anot jų, kalti mokslininkai, kurie visuomenei nepraneša, kokie tyrimai atliekami. Taip bent laikraščiu „LA Times“ teigė tinklapio GenetixAlert savininkas Denny Henke. Henke tinklapis praneša apie ekoteroristų akcijas. Anot Henkes, kuris tvirtina nepriklausą ekoteroristų grupės, ekoteroristus

sunku pagauti, nes jie nepriklauso didesnei organizacijai. Mažos grupės veikia atskirai, slapčia, nors ir siekdamos to paties tikslo — sustabdyti genų manipuliavimą, miestų plėtrą, gamtos eksploatavimą. Be to, su šia grėsme sunku kovoti, nes taikinius, pavyzdžiui, kukurūzų lauką, palyginus sunku apsaugoti.

Iš vargingos Eritrejos su stipendija atvykusi mokslininkė Bissrat Ghebru išdraskytuose San Diego soduose konvencionali būdu mėgino veisti patvaresnį sorgo augalą. Sorgas — tai svarbiausias Eritrejos derlius. Jį dažnai sunaikina šiai mažai Afrikos šaliai būdingos sausros. Ekoteroristų dėka, Ghebru į namus grįš tuščiomis rankomis. „Tai buvo paprasti augalai, niekuo nesusię su genų manipuliavimu“, — nuogąstavo Ghebru. „Mano darbas čia buvo bergždzias“.

Kad per jų akcijas nukentia nekalteji ekoteroristams, atrodo, per daug nerūpi. Juk, jų akimis, pati žmonija gamtai kenksminga. Jų pasaulėžiūra pastato žmogų už gamtos ribų, laikydama jį vos ne įsibrovėliu. Todėl reikalingi veiksmai prieš žmonių pastangas gamtą valdyti.

Be ši pasaulėžiūra nenuosekli. Vadovaujantis ja, sunku paaiškinti, pavyzdžiui, kaip gamta galėjo pagaminti tokį padarą, kurio vos ne kiekvienas noras ir veiksmas jai patenka kenksmingas. Ką gi, vadinasi, motina žemė linkusi į savizudystę? Jei taip, kodėl žmogus moralškai įpareigotas ją gelbėti.

Kaip ne vienas apžvalgininkas yra pastebėjęs, radikalių gamtos augininkų pasaulėžiūra panaši į religiją. Žemė, esą, kadaise buvo idilė, kurioje žmogus gyveno paprastai, be technologijos, be atsakomybės. Bet įvyko nuopuolis: žmogus suvokė, galįs gamtą visiškai pakeisti, palenkti ją savo valiai. Žmogus mėgino tapti panašus į Dievą ir tuo būdu užsitraukė pasmerkimą. Tik šiame paveiksle dėl to nukentėjo ne tiek žmogus, kiek jo motina žemė. Šiame paveiksle išganymas reikalingas ne tiek žmogui, kiek patčiai žemei, o jos išganymui reikalinga ne Dievo Sūnaus auka, bet žmogaus pasiaukojimas — arba paaukojimas. Kaip Jėzus, atsisakydamas savo dieviškųjų galių, ta-

Baltijos pajūris ties Karkle.

Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotrauka.

po žmogumi ir nusižemino prieš žmogų, taip žmogus, esą, turi atsisakyti savo pajėgumo gamtą manipuluoti, savo noru, savo, regis, nenatūralios prigimties, ir nusižeminti prieš motiną žemę.

Bet tai reiškia, jog, siekiant apsaugoti žemę, žmogus ir protas visgi reikalingas — ir ne vien ekoterorizmo akcijoms. Kaip turėtų būti aki-vaizdu, žemė pati apsaugoti nepajėgi. Ji netgi sau patčiai gali būti labai kenksminga. Miškus ir laukus, pavyzdžiui, dažnai nusiaubia natūralūs gaisrai, kurie naikina tiek augalus, tiek gyvūnus. Gaisrų dūmai teršia atmosferą, dusina žemę. Ugnikalniai išmeta daugiau šiltnamio dujų, negu visi žmonių fabrikai. Pagaliau laikas nuo laiko žemė atsitrenkia meteorai, išnaikinantys ištisas gyvulių ir augalų gimines. Tiesa, galima būtų sakyti, kad žemė sau pa-

čiai nekenkia — ji kenkia tik gyvuliams ir augalams. Bet netgi radikalūs gamtos augininkai nenori, kad žemė taptų panaši į Marsą. Savo akcijomis ir šukiais net ekoteroristai pripažįsta, jog gamta nepajėgi pati apsaugoti — kad gamtai visgi reikalingas tas pats žmogaus protas, tas pats žmogus, kuris, anot jų, žemei toks kenksmingas.

Natūralūs gamtos katalizmai gali visiškai pakeisti planetos veidą, palikti ją nepagyvendinamą. Ar mes moralškai įpareigoti leisti žemei naikinti gyvybę? Čia dažno gamtos augininko argumentai susipainioja. Paaiškėja, jog painiojamas tikslas su priemonėmis. Žmogus privalo tautoti žemę, ją tvarkyti, netgi keisti ir manipuluoti ne dėl to, kad šventą gamtą, bet dėl to, kad šventą gyvybę.

Šias pastabas transliavo „Laisvos Europos“ radijas.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

GERAS PAVYZDYS

Liepos 19-tos ketvirtadienio „Draugo“ laidoje aptikau rašinių antraštę: „Iškilminga diena Lietuvos pakraštyje“, kuris mane sudomino. Kas tai per iškilmingas Lietuvos pakraštys?

Paprastai iškilmingos dienos vyksta Vilniuje, Kaune bei kituose žymiuose Lietuvos miestuose, o čia pagal Latvijos sieną, Pakruojo rajone. Ką gi, galbūt „apipešiotame“ Griepėdžių kaime.

Skaitant toliau paaiškėjo, jog tai mūsų visų gerai žinomo iškalbaus bei plačiai besireiškiančio lietuviškoje veikloje Broniaus Nainio gimtoji vietelė. Ir jokių būdu negalėjau sustoti skaityti pateikto Jono Algirdo Antanaičio šio įvykio aprašymo.

Žiūriu toliau, ogi štai ir pats B. Nainys stovi tarp šio kaimo tremtinių choro choristų, atlikusių tragiškų birželio dienų minėjimą. Kitoje nuotraukoje prie mokyklos, kurios užrašas: „Griepėdžių Broniaus Nainio pagrindinė mokykla“. Ir štai dar priedo juodo granito paminklas penkiems šio kaimo okupantų nužudytiems jaunuoliams, įkaltas ir jauniausią Nainio brolių, ginant Lietuvos žemę.

Visa Nainių šeima, kartu suglaudę jėgas bei ištęklus, šį darbą atliko. Garbė jiems. Kur mūsų žemės gabalėlis — ten ir Lietuva. Sakykime, ar tai ne puikus visiems pavyzdys?

Mylėti, gerbti ir traukti su niekintus kaimo žmones į šviesesnę ateitį, pradėdant paprastą kaimo mokyklą, laikau šventu darbu. Ar ne visi esame pradėję gyvenimą per paprastą bei vargingą kaimo mokyklą?

Geriuos, kaimatau spaudoje visokių feodų šalpas, kultūrinę bei meno veiklą, bet niekas mano širdies taip nesujaukino, kaip Nainių šeimos sutartinis poelgis gimtinei, iš kurios išėjo jų gyvenimas.

Aš pati bandau panašiomis pastangom pastumti savo gimtojo miestelio Upynos, Šilalės rajone, vidurinę mokyklą į tinkamesnę mokslo instituciją. O koks yra įaudinantis jaunų širdžių džiaugsmas, kada jie jau gali mokytis, naujų laikų išradimą — kompiuterį valdyti, muzikalusis — vargonėlius paspaudyti, be-turtis turėti knygeles, o mokytojas kapijavimo mašiną. Au-kotojas pajunti pagarbą ir savijautoje malonų jausmą, kai matai, jog darbai eina pirmyn.

Stengsiuosi sekti Nainių šeimos pavyzdžiu, kad pastumtume Lietuvos kaimo žmones į šviesesnę ateitį.

Agutė Tiškusienė
Lemont, IL

AČIŲ UŽ KNYGAS

Iš visos širdies noriu jums padėkoti už labai brangias dovanas — jūsų atsiųstas knygas besikuriančiai mūsų mokyklos bibliotekai. Tai tikrai neįkainojamas lobis mums ir mūsų auklėtiniams ne tik todėl, kad šių leidinių (didelės jų dalies) Lietuvoje mes ir nerastume, bet ypač svarbu parodyti jaunajai, dar tik augantiems kartai, kiek neapsakomai daug buvo padaryta ir vis dar tebedaroma toli nuo Lietuvos, kad tik ji išliktų, kad jos vardas neišnyktų iš pasaulio žemėlapių. Mane asmeniškai (esu lituanistė) visi šie leidiniai nepaprastai jaudina, nes vieną kitą dar so-

A. † A.

ONA KOTOVIENĖ

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 2001 m. rugpjūčio 2 d., sulaukusi 76 metų. Gyveno Riverside, IL. Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: dukterys Sabina ir Kristina, brolis Leonas su šeima, gyvenantis Lietuvoje bei kiti giminės, gyvenantys Lietuvoje.

A.a. Ona priklausė Skautams akademikams.

Velionė pašarvota penktadienį, rugpjūčio 3 d. nuo 4 v.p.p. iki 9 v.v. Ivens laidojimo namuose, 80 E. Burlington, Riverside, IL. Šv. Mišios už velionės sielą bus atnaujamoms rugpjūčio 4 d., šeštadienį, 10 v.r., St. Mary bažnyčioje, Riverside, IL. Laidotuvės privacios.

Vietoje gėlių prašome aukoti pagal šeimos nuožūrą.

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direkt. Ivens. Tel. 708-447-2261.

A. † A.

EMILIJAI BRIZGIENEI

iškeliavus Amžinybėn, liūdinčius vyrą PETRĄ, vaikus ROMUALDĄ, VINČĄ, VIDĄ, ANTANĄ ir jų šeimas, seseris JANĘ ir BRONĘ su šeima bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame. Te išsi ramybės.

Vytėnė ir Loreta Grybauskai ir vaikai

Arvydas ir Marge Grybauskai ir vaikai

Stefa Grybauskienė

Ona Mironaitė

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“. „DRAUGA“ atmintime savo testamente.

greičiau parduoti, prekę su imponuojančiu seksu užrašų, greičiau atsirastis pirkejas. Norint, galima prekių nepirkti, vengti „VERO MODA“ parduotuvės ir nepalaikyti porno — anglų kalba užrašų.

Šia proga yra verta pasakyti, kad anglų kalba — amerikietiški žodžiai skverbiasi į lietuvių laikraščius, gyvą kalbą, filmų pasaulį ir kt. Tik paimkite lietuvišką laikraštį ir rankas, ten rasite daug sulietuvinų žodžių iš anglų kalbos, kuriems yra pakankamai lietuviškų pakaitalų.

Kita vertus — paskaitykite Lietuvos laikraščius su užsienio filmų aprašymais.

Ten rasite iš anglų kalbos sulietuvinų Amerikos filmų aktorių pavardes: S. Kancas, D. Studas, R. Daunys ir kt. Perskaitę šiuos sulietuvinus aktorius, skaitytoja, kuris moka anglų kalbą, ima juokas.

Kiek daug žymių lietuvių aktorių vaidina Amerikos filmuose — jų iš tikrųjų vardai neminimi.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Kunigas Antanas Saulaitis SJ, Lietuvos Jėzuitų Provincijos, kalbasi su Vilniaus Jėzuitų Gimnazijos mokiniams. Antrame plane matosi dalis gimnazijos ir Sv. Kazimiero bažnyčia.

BALTIC JESUIT ADVANCEMENT

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME VISIEMS PADEDANTIEMS JĖZUITŲ GIMNAZIJŲ ATKŪRIMUI LIETUVOJE

Aukoti galite: Lithuanian Jesuits Fathers - Baltic Project / Baltic Jesuit Advancement Office, 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. Palkimus galima skirti: Jesuit Father of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. Visa informacija jums suteikiama telefonu (773) 737-3691, fax (773) 737-0486. Kviečiame apsilankyti mūsų internete: <http://www.balticjesuits.org>

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

KALBŲ IR VĖJŲ NESUGAUDYSI

Aleksas Šatas ir kun. Jau-nius Kelpšas nori paaiškinti padėtį ir paneigti gandus, kol jie nepadarė neatitaisomos žalos nekaltiems žmonėms.

Sugedus kun. J. Kelpšo au-tomobilui, Aleksas Šatas pa-dėjo jam įsigyti naują. Pask-lidus gandams apie „seno žmogaus (A. Šato) išnaudo-jimą“, A. Šatas nori pareikšti, kad taip nebuvo, kad jis savo noru, net neatsiklausęs kun. J. Kelpšo, nutarė padėti lietu-viui kunigui, atsidūrusiam bėdoje.

Marquette Parke namų vertė praėjusiais metais paki-lo net 11 procentų, kaip skel-bia dienraštis „Chicago Trib-une“. Kadangi ši apylinkė yra patogioje vietoje, netoli susi-siekimo į miesto centrą, Mid-way oro uostą ir kitus rajon-us, o taip pat nušalioje, ra-mioje vietoje, Marquette Par-kas domina galimus pirkėjus. Dabar yra geras laikas pagal-voti apie šios apylinkės gali-mybes ir investuoti į savo nu-savybę, savo ateitį. Specialus seminaras susidomėjusiems ruošiamas pirmadienį, rug-pjūčio 13 d., 7 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw. Apie dalyvavimą malonėkite pranešti, paskambinę šiais telefonais: 773-436-1000, ext. 112 arba 773-434-8220.

Natalija ir Vytautas Aukštuoliai padovanojo ido-mių ir vertingų laimėjimų „Draugo“ gegužinei. Esame jiems dėkingi ir norėtume, kad kuo daugiau mūsų rėmėjų „lietų po lašelį savo dosnumo į gegužinės laimės šulinėlį“.

Neseniai visiems „Drau-go“ skaitytojams buvo iš-siuntinės laimėjimo bilie-telių knygelės. Dėkojame jau atsiuntusiems jų šakneles ir raginame dar uždelsusius tai padaryti.

Eugenija Baršketienė niekad nepraleidžia progos padaryti gerą darbą lietu-vybės labui. Jos dėka „Drau-go“ gegužinės laimėjimų sta-las pasipildė dovanomis.

Laikas priminti, kad rug-pjūčio 26 d., sekmadienį (ne 5, kaip buvo klaidingai pas-kelbta), 1 val. p.p., Beverly Shores, IN, Lituanica parke vyks didžioji Michigan ežero pakrančių gegužinė. Kviečia-mi visi!

Šv. Juozapo parapijos Vilniuje Socialinis centras, kuriam vadovauja kun. Kęstutis Ralys, labai pageidautų gauti „Draugą“. Jeigu kas galėtų dienraštį centrui už-prenumeruoti, dovana būtų labai vertinama ir brangina-ma. Šv. Juozapo Socialinio centro adresas: Vydūno 12-15, 2003 Vilnius, Lithuania/Lie-tuva. Malonėkite kreiptis į „Draugo“ administraciją.

Aldona Rasutis, Albina Baublienė, Genė Paketuris, Lucy Navickas, Jonas Rugelis — ką visi šie žmonės turi bendra? Ogi tikrą lietu-višką dosnumą, kuris pasi-reiškė, kai jie į „Draugo“ ad-ministraciją atvežė dienraščio gegužinės laimėjimams ver-tingų dovanų. Ačiū, ačiū!

Ar Jūsų kalendoriuje ryškiu brūkšniu jau pažymė-tas rugpjūčio 19 d. — sekma-dienis? Jeigu dar ne, tai ne-delsiant pažymėkite, nes tą dieną t. marijonų sode Či-kagoje ruošiamas dienraščio „Draugo“ gegužinė. Ir visi nuoširdžiai kviečiami atsilan-kyti, pasilinksinti, pasižmo-nėti, pasivaišinti, aplankyti „Draugo“ redakciją, adminis-traciją, įsigyti knygų, pasi-džiaugti vasara ir vieni kitais.

Čikagos lietuvių pensi-ninkų sąjungos gegužinė vyks rugpjūčio 5 d., sekmadienį, 12 val. Šaulių namuose, 2417 W. 43 gatvė. Valdyba vis-us maloniai kviečia pasivai-šinti lietuvišku maistu, atsi-gaivinti bare, išbandyti sėkmę „laimės šulinyje“ bei pasižmo-kėti grojant Kosto Ramanausko or-kestrui.

Nėra būtina turėti „Žalia kortelę“, kad pirktumėte namą. Taip pat nereikalaujama turėti tradicinę kredito istori-ją įsigyjant namą. Šią kredito istoriją galima sudaryti iš kitų davinių. Daugiau informacijos galėsite gauti per seminarą, kuris vyks pirmadienį, rugpjūčio 13 d., 7 val.v. Švč. M. Mari-jos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw.

ALRK Moterų sąjunga kviečia draugus, pažįstamus ir prijauciančius į užbaigia-mojo suvažiavimo puotą-va-karienę, kuri bus šeštadienį, rugpjūčio 25 d., 6:30 va. vak., Holy Redeemer parapijos sa-lėje (9536 S. Millard). Bilietai užsakomi pas Vidą Sakevi-čiūtę, tel. 708-952-0853.

ŽAVUS KONCERTAS KARŠTYJE

Raimondas Sviackevičius

Aišku, rašinio antraštė skaitytojus nustebins, bet taip iš tikrųjų buvo. Karštą sekmadienį, liepos 29-tą, 5 val. po pietų, Lemonte, Palai-mintojo Jurgio Matulaičio mi-sijos bažnyčioje, apie 60 žmo-nių pusantros valandos pra-kaitavome, klasydamiesi ne-įprasto, tačiau labai įdomaus ir žavaus akordeono muzikos koncerto. Sakau — neįprasto, bet ir tai nėra visiškai tikslu, nes ne tik koncertas, bet vis-kas buvo neįprasta. Neįpras-tas ir netikėtosiems kon-certams laikas, — kas tokio renginio gali tikėtis pačiame vasaros viduryje — neįprasta koncerto vietovė, netikėtas re-pertuaras, net ir spaudoje skelbtas jo tikslas. Pelnas — Valdovų rūmams atstatyti, škaičiau skelbimą „Drauge“. Kuriam tokio koncerto klau-sytojui tai gali rūpėti?

Tačiau pats koncertas bu-vo nepaprastai žavus. Dar vie-na JAV LB Kultūros tarybos sunkiai „atnešta“, bet labai puiki dovana muzikos mėgė-jams. Akordeono koncertus mėgstu, juos lankau kiekvie-na pasitaikiusia proga. Juose girdžiu populiarią linksma, nuotaikingą muziką, žaviuo-si atlikėjo technika. Retkar-čiais girdėdavau ir operų mar-šus, valsus, kai kuriuos kitus klasikines muzikos lengves-nius gabaliukus. Tačiau nė karto nebuvau klausęsis

JAV ambasadorius Lietu-vai John Tefft, LR gen. kon-sulas Čikagoje Giedrius Apuo-kas, LR gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza ir garbės kon-sulas Floridoje Stanley Balze-kas sekmadienį, rugpjūčio 12 d., dalyvaus 11 val. r., šv. Mi-šiose Palaimintojo Jurgio Ma-tulaičio misijos bažnyčioje, o po to — JAV LB Vidurio va-karų apygardos apylinkių ge-gužinėje Pasaulio lietuvių centro sode. Visi mielai lau-kiami ir kviečiami dalyvauti.

akordeono klasikines muzikos koncerto. Todėl iš karto be-veik tik tvankų karštį ir teju-tau. Nors ir trumpi, bet „sun-kūs“, bažnytiniai dalykėliai, nors ir pasaulinio garso kom-pozitorių — Bach, Scarlatti, Mozart, Čiurlionio — kurti, koncerto pradžioje slėgė taip pat, kaip ir nevėsintą patal-pą užgulęs karštis, bandomas sklaidyti pro atviras duris pro-tarpiais įlekiančio vėjelio. Ne-pykde, atrodo, tas vėjelis nė atlikėjo Raimondo Sviackevi-čiaus, gainiojęs nuo pulto gai-das. Tačiau aš, turbūt ir kiti vėduoklėmis besimosikuoją klausytojai, atsigavom pirmos dalies pabaigoje, išgirdę porą Vittenet ir Vossen valsų, vir-tuoziškai šio gabaus akordeo-nisto atliktų.

Gal ir dėl tokios žavingos pirmos dalies pabaigos, antrą dalį klausydamas, karščio lyg ir nebejutau. Tiesa, Sviacke-vičius grojo ir tų pačių kom-pozitorių kūrinius, tačiau jie atrodė jau žymiai įdomesni, nors ir sudėtingesni, bet leng-vesni klausyti, nes akordeo-nistui leido atskleisti savo puikiai išvystytą techniką, pa-rodyti, ką šis jaunas muzikas moka. O akordeonui — techni-ka yra jo muzikos žavumo pagrindas. Tik kažin ar daug šiam instrumentui yra tokių klasikinių kūrinių, kuriais vir-tuozas galėtų savo sugebė-jimus tiksliai parodyti? Tikrai norėčiau Raimondą Sviacke-vičių dar kartą išgirsti. Kada nors žiemą, koncertų salėje, nors ir klasikine, bet ne baž-nytinę, lengvesnę muziką gro-jantį. Tad linkėčiau, kad JAV LB Kultūros taryba su juo ryšių nenutrauktų.

Nors sužinojau, kad Rai-mondas Sviackevičius namo išskrido laimingai, „užsidir-bęs“ pinigų bent už kelionę užsimokėti, bet man ta jo „lai-mė“ tokia patraukli neatro-do. Koks laimingas gali būti tokio aukšto pajėgumo meni-ninkas, į visus tris koncertus — Cicero, Jaunimė centre ir PLC Lemonte — iš viso tik pora šimtų klausytojų tesu-traukęs. Bet, antra vertus — ko geresnio vidurvasarį ir gali tikėtis? O atvyko jis didelių vilčių paskatintas — į akor-deonistų varžybas Texas val-sijoje. Atskrido savomis lėšo-mis, gavo tik išlaikymą, o ket-virta laimėta vieta pridėjo tik popieriaus lapelį. Sako — pirmas tris vietas laimėjo konkurso teisėjų mokiniai. Bet ar ne visada taip būna? Tokiuose konkursuose lietu-viai menininkai — tik įvaizdį papildantis balastas. Todėl ir tie ne laiku ir ne vietoje su-ruošti koncertai, buvo tik lie-tuviška pagalba amerikiečių nuviltam tautiečiui kelionei pasiskolintus pinigus sugrą-zinti. Bet ar ten, Vilniuje, ne laikas ir tokius triukus žino-ti?

Koks apmaudus lietuvi-o menininko gyvenimas. Lietu-voje jų nemažai: pasaulinio masto solistų, šokėjų, instru-mentalistų, ansamblių, dau-gumas skursta. Raimondui Sviackevičiui dar tik 26, o jis jau apkeliavęs kone visą Eu-ropą. Muzikos akademiją bai-gęs Lietuvoje, studijavęs Olandijoje, laimėjęs pirmaei-lius konkursus, Vokietijoje, Italijoje. Dabar groja Vilniuje savo tėvo akordeonų ansamb-lyje, kuris, kaip girdėjau, vos, vos, išsilaiko. O Raimondas vedęs, turi sūnų. Kaip jam gy-venti? Dėl to tad ir ši jo viešnagė Čikagoje, JAV LB Kultūros tarybos globa ir ne-įprasti koncertai liepos vidu-ry, bažnyčioje, ne taip jau la-bai „nuodėmingi“. Pas šeimą grįš bent jau niekam nesko-lingas.

Bronius Nainys

Viena galima pasakyti apie lietuviškąją Čikagos ir apylinkių visuomenę — ji „pajaunejusi“. Štai kiek pernai į „Draugo“ gegužinę atsilanke žalia jaunimėlio — ir visiems buvo smagių užsiemimų, visi maloniai praleido po-pietę pavesingame t. marijonų sode. Šįmet žada būti dar daugiau smagumų, tad visus kviečiame rugpjūčio 19 d., sekmadienį, atvykti su šeimomis, su artimaisiais. Pabūkime draugiški ir artimi vienintelio užsienių lietu-vių dienraščio „Draugo“ vasaros šventėje.

THE QUARRY INN

„The Quarry Inn“ atidarymo metu š.m. birželio 26 d. Iš kairės: Lemont Chamber of Commerce direktorius Pat O'Neil, miestelio patikėtinis John Benik, Chamber of Commerce prezidentė Bonnie Houdek, restorano savininkai — Petras Remeikis ir Renata Remeikienė, Lemonto meras John Piazza, Chamber of Commerce direktorius Pat O'Brian ir miestelio patikėtinis Steve Rosendahl.

LEMONTO „LIETUVĖJIMAS“

Mes žinome Lemonto „kaimą“, kaip pratešiantį lietuvių išeivijos gyvenimą dar, sakykim, bent dviem kartom. Įsteigti Pasaulio lietuvių centrą buvo strateginis pasirinkimas, prie kurio prisidėjo Lietuvių Bendruomenė ir kitos organizacijos, kaip „Aušra“, o ypač jaunesniosios kartos atstovai, kadaise vadinti jaunuimu, dabar jau vyresnieji profesionalai ir net senukai.

Čikagos pietvakarių priemiesčiuose išikūrę lietuviai, pokariniai emigrantai ir „naujoji banga“, randa kultūrinę, socialinę bei ekonominę aplinką, kuri patenkina jų interesus. Todėl lietuvių investavimas šioje aplinkoje gali turėti ekonominių, socialinių ir kultūrinių interesų. Prie to prisideda ir naujai atidaryta užėiga su lietuviškais, europietiškais ir amerikietiškais patiekalais — „The Quarry Inn“.

Bet pirmiausia truputį

apie Lemonto istorinę padėtį. Federalinė valdžia yra sukūrusi vadinamąjį „istorinį koridorį“, į kurį įeina ne vien Lemont, bet ir Lockport, Joliet ir toliau. Tas istorinis koridorius buvo svarbus susisiekimo ir transporto kelias, vystęs Čikagos ir Amerikos vidurio vakarų ekonomiką. Illinois ir Michigan kanalas sujungė didžiuosius ežerus su Meksikos įlanka ir tai vieno vidurio Ameriką, kėlė jos gerovę. Taigi, net federalinė valdžia yra pripažinusi šį kelią, kaip nacionalinį parką. Čikagos metropolijoje pietvakariai yra ateities laukai.

„The Quarry Inn“, anksčiau vadinamas „Lemont Inn“, turi ilgą istorinę praeitį. Devyniolikto šimtmečio antroje pusėje statytas namas vadinosi „Wend's Tap“. Šiame pastate, kaip pasakoja senbuviai, buvo laidotuvių įstaiga, baras, restoranas, ir dar kai kas; pastatas tarnavo Lemonto kasyklų

darbininkams, kurių tarpe, be abejo, buvo ir lietuvių. Iš Wend šeimos užėigą perėmė Genė ir Bronius Radzevičiai, o šiuo metu savininkai Renata ir Petras Remeikiai. Nors šis pastatas buvo pertvarkytas ne kartą, tai vienas seniausių šio „kaimo“ kūrinių, kas, Amerikos standartais, yra „istorinis paminklas“. Lemonto senamiestis su savita architektūra, yra atspindys Amerikos žmonių, daugiausia imigrantų, darbštumo ir sugebėjimo pasinaudoti gamtos išteklių, sukurti humanišką visuomenę. Žinoma, tai nebuvo be kainos žmonių gyvenime, kaip mes matome istoriniuose vaizduose ir aprašymuose.

Šiuo metu „The Quarry Inn“ teikia amerikietiškus ir europietiškus patiekalus ir šefė Dalia ruošia lietuviškus valgius: tikrų tarkių cepelinus, kugelį, balandėlius, koldūnus, žemaičių blynus. Tikime, kad visa tai prisideda prie Lemonto „lietuvejimo“.

V. T.

Būrelis lietuvių, dalyvavusių „The Quarry Inn“ atidaryme. Stovi iš kairės: savininkas Petras Remeikis, dr. Nijolė Remeikienė, Renata Remeikienė, Danutė Šlenienė, Jūra Bakaitienė, Danutė Dirvonienė; sėdi: Algis Bakaitis, Tomas Remeikis, Raimundas ir Danutė Dorzonai, Rimantas Drivonis.

Rugsėjo 13 d., ketvirtadienį, išvyką laivu Michigan ežere (pietūs laive įskaityti į kelionę) rengia LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius. Iš Pasaulio lietuvių centro išvykstame 9:30 val.r., grįžtame apie 4 val.p.p. Žavinga kelionė stebint Čikagos miesto panoramą iš ežero pusės. Informacija ir registracija skambinant L. Kizlaitienei tel. 708-346-0756 ar G. Kazėnui tel. 630-243-0791.

„Židinio“ pamaldos su šv. Mišiomis ruošiamos šeštadienį, rugpjūčio 4 d., 4 val.p.p. Tėvų jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro Čikagoje. Pamaldų tema — „Švč. M. Marija, gimusi žemėje, pakelta į dangų“. Atneškime Jai žydinčių gėlių.

PAGALBA KARŠČIŲ METU

Vyresniesiems arba mažai uždirbantiems, kurie neturi savo namuose vėsinimo, Čikagos miestas suteikia pagalbą, kai oro temperatūra siekia daugiau kaip 90 laipsnių F. tris dienas iš eilės. Galima gauti vėsinimo vietą arba paramos, užmokant elektros sąskaitą.

Norintys gauti daugiau informacijos, gali skambinti Greater Southwest Development Corporation, tel. 773-436-1000, ext. 104; CEDA įstaigai tel. 773-436-1159 arba 773-436-7989.

Norintys gauti CEDA „energy assistance“, gali kreiptis šiais adresais: 3302 W. 63rd Str., tel. 773-436-

7989; United Puerto Ricans, 2935 W. 71st Str., 773-436-1159. Su savimi reikia turėti šiuos dokumentus: vėliausią dujų sąskaitą (Gas bill), vėliausią elektros sąskaitą, vėliausią nuomos ar paskolos sąskaitą, „Social Security“ kortelę (visiems šeimos nariams), tapatybės įrodymą su nuotrauka, uždario įrodymą (visiems šeimos nariams), kopiją uždirbtų pinigų iš „Social Security“ įstaigos, Medical card.

V.S.

Skelplmal

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S.Francisco, Chicago, IL 60632.